

BURMISTRZ MIASTA I GMINY PRUSICE

ZMIANA
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY PRUSICE

(tekst ujednolicony)

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Prusice zostało przyjęte uchwałą Nr XIV/145/1999 Rady Miasta i Gminy Prusice z dnia 17 grudnia 1999 i następnie zmienione:

- 1. Uchwałą Nr X/67/07 z dnia 11 kwietnia 2007.**
- 2. Uchwałą Nr 64/XII/11 z dnia 8 czerwca 2011.**
- 3. Uchwałą Nr XXI/119/11 z dnia 15 listopada 2011.**
- 4. Uchwałą Nr LXXX/530/14 z dnia 25 września 2014 r.,**
- 5. Uchwałą Nr VII/52/15 z dnia 20 marca 2015 r.**
- 6. Uchwałą Nr VII/53/15 z dnia 20 marca 2015 r.**
- 7. Uchwałą Nr VII/54/15 z dnia 20 marca 2015 r.**
- 8. Uchwałą Nr XVIII/109/15 z dnia 30 września 2015 r.**
- 9. Uchwałą Nr XXXVII/241/16 z dnia 26 października 2016 r.**
- 10. Uchwałą nr XLIV/278/17 z dnia 10 marca 2017 r.**

TOM I

**UWARUNKOWANIA
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO**

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I WSTĘP.....	5
ROZDZIAŁ II OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	6
1. Ogólne informacje o gminie.....	6
2. Ogólne informacje o miejscowościach	6
3. Własności gruntów.....	7
ROZDZIAŁ III DEMOGRAFIA.....	8
1. Liczba ludności i jej przestrzenne rozmieszczenie.....	8
2. Struktura ludności	9
3. Zatrudnienie	10
1) Rolnictwo	10
2) Pozarolnicza działalność gospodarcza	10
3) Bezrobocie.....	10
4. Prognoza demograficzna	11
ROZDZIAŁ IV DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU.....	11
1. Użytkowanie terenu.....	11
2. Układy przestrzenne	13
3. Formy i rodzaje zabudowy	13
ROZDZIAŁ V STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	14
1. Położenie geograficzne i rzeźba terenu	14
2. Budowa geologiczna i zasoby surowców naturalnych.....	14
3. Warunki wodne	18
1) Warunki hydrogeologiczne	18
2) Wody gruntowe	18
3) Wody powierzchniowe.....	18
4. Klimat.....	19
5. Higiena atmosfery	20
6. Flora i fauna	20
1) Lasy i zadrzewienia	20
2) Fauna	20
7. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	20
1) Gleby	20
2) Erozja gleb.....	21
8. Gospodarka rolna i leśna	22
1) Struktura użytkowania ziemi i struktura gospodarstw	22
2) Produkcja rolnicza.....	23
ROZDZIAŁ VI OCHRONA ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO .	23
1. Wartości środowiska przyrodniczego objęte ochroną.....	23
1) Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”	23
2) Pomniki przyrody.....	24
2. Wartości środowiska przyrodniczego, planowanych do objęcia ochroną prawną.....	27
1) Obszar chronionego krajobrazu Wzgórza Trzebnickie	27
2) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą”	27
3) Użytki ekologiczne.....	27
4) Rezerwaty.....	29
5) Zespół przyrodniczo-krajobrazowy.....	29
6) Główny Zbiornik Wód Podziemnych – Pradolina Baryczy – Głogów E 303	29

3. Charakterystyka walorów przyrodniczych miejscowości	29
ROZDZIAŁ VII STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	33
1. Walory środowiska kulturowego gminy	33
2. Obiekty objęte ochroną konserwatorską	34
ROZDZIAŁ VIII WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA.....	52
1. Mieszkalnictwo	52
1) Rodzaj zabudowy	52
2) Zasoby mieszkaniowe	52
2. Usługi publiczne i gospodarka komunalna	53
1) Oświata i wychowanie	53
2) Kultura, wypoczynek, sport, turystyka.....	54
3) Zdrowie i opieka społeczna.....	54
4) Urządzenia gospodarki komunalnej	54
3. Administracja, obsługa firm, łączność	54
ROZDZIAŁ IX STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI	55
1. Położenie w regionie	55
2. Sieć drogowa	55
1) Układ funkcjonalny	55
2) Tranzyt międzyregionalny.....	56
3) Tranzyt regionalny	57
4) Układ dróg powiatowych i gminnych	57
3. Analiza natężeń ruchu na sieci drogowej	58
4. Komunikacja kolejowa.....	58
ROZDZIAŁ X STAN SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	58
1. Zaopatrzenie w wodę	58
2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	58
3. Energetyka.....	59
4. Zaopatrzenie w gaz.....	59
5. Ciepłownictwo.....	60
6. Telekomunikacja	60
7. Gospodarka odpadami.....	60
1) Składowisko	60
2) Zbiórka odpadów.....	61
ROZDZIAŁ XI ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	61

ROZDZIAŁ I WSTĘP

Zakres opracowania jest zgodny z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. ze zmianami.

Uwarunkowania zawarte w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Prusice” uchwalonym Uchwałą nr XIV/145/99 z dnia 17.12.1999 ze zmianą – Uchwała nr X/67/07 z dnia 11.04.2007, zostały w niniejszej zmianie „Studium...” przeanalizowane i zaktualizowane a ich zakres jest zgodny z obowiązującymi przepisami.

Informacje i dane statystyczne zaktualizowano na podstawie:

- Rocznika Statystycznego Województwa Dolnośląskiego 2009; dla roku 2008,
- Statystycznego Vademecum Samorządowca 2010, dla roku 2009,
- danych z Urzędu Miasta i Gminy dotyczących głównie lat 2008, 2009 i 2010,
- wizji lokalnych w terenie.

Przedstawione uwarunkowania zagospodarowania gminy Prusice zostały uwzględnione w zapisach projektowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i wskazań dotyczących stref polityki przestrzennej.

1. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Prusice zatwierdzonego uchwałą Nr XIV/145/1999 Rady Miasta i Gminy Prusice z dnia 17.12.1999 roku w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Prusice, została podjęta w związku z potrzebą posiadania przez Miasto i Gminę Prusice aktualnego narzędzia służącego kształtowaniu polityki przestrzennej gminy, a w szczególności zgodności tego dokumentu ze sporządzanymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W uchwale tej przyjęto zakres ustaleń zmiany studium zgodnie z zakresem zawartym w art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2015 nr 199). Obszar oraz zakres opracowanej zmiany został ustalony w uchwałach Miasta i Gminy Prusice nr LXVIII/452/14 Rady z 20 lutego 2014 roku oraz nr LXX/472/14 z dnia 26 marca 2014 r.

2. Podstawą podjęcia prac nad zmianą studium były wnioski mieszkańców związane z lokalizacją eksploatacją powierzchniową kruszyw pospolitych - piaskowni.

3. Wprowadzenie powyższych zmian spowodowało potrzebę opracowania nowej redakcji części obowiązującego dokumentu, w części „uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” TOM I oraz „kierunki zagospodarowania przestrzennego” TOM II w tym: wstęp, uzasadnienie - synteza ustaleń projektu zmiany studium. Nową redakcją został objęty również rysunek kierunków zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do obszaru objętego uchwałą. Zostały zmienione w nim tereny rolnicze na strefę inwestycyjną produkcyjno-usługową „PI”.

4. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Prusice zatwierdzonego uchwałą Nr XIV/145/1999 Rady Miasta i Gminy Prusice z dnia 17.12.1999 roku w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Prusice, została podjęta w związku z potrzebą posiadania przez Miasto i Gminę Prusice aktualnego narzędzia służącego kształtowaniu polityki przestrzennej gminy, a w szczególności zgodności tego dokumentu ze sporządzanymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W uchwale tej przyjęto zakres ustaleń zmiany studium zgodnie z zakresem zawartym w art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2015 nr 199). Obszar oraz zakres opracowanej zmiany został ustalony w uchwale Miasta i Gminy Prusice nr LXVIII/453/14 Rady z 20 lutego 2014 roku.

5. Podstawą podjęcia prac nad zmianą studium były wnioski mieszkańców związane z lokalizacją eksploatacją powierzchniową kruszyw pospolitych - piaskowni.

6. Wprowadzenie powyższych zmian spowodowało potrzebę opracowania nowej redakcji części obowiązującego dokumentu, w części „uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” TOM I oraz „kierunki zagospodarowania przestrzennego” TOM II w tym: wstęp, uzasadnienie - synteza ustaleń projektu zmiany studium. Nową redakcją został objęty również rysunek kierunków zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do obszaru objętego uchwałą. Zostały zmienione w nim tereny rolnicze na strefę inwestycyjną produkcyjno-usługową „PI”.

ROZDZIAŁ II OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. Ogólne informacje o gminie

Gmina leży w północnej części województwa dolnośląskiego w odległości około 35 km od centrum Wrocławia, sąsiadując z gminami Oborniki Śląskie, Żmigród, Trzebnica, Wołów, Wińsko. Położona jest na terenie Kotliny Żmigrodzkiej i Wzgórz Trzebnickich.

Powierzchnia wynosi 15798 ha (0,8 % powierzchni województwa). Ludność według stanu na grudzień 2009 roku liczyła 9441 osób, gęstość zaludnienia wynosiła 60 osób/km².

Liczba miejscowości wynosi 34, w tym miasto Prusice, liczba wsi - 27. Miejscowość Łęgów stanowi część wsi Jagoszyce a miejscowości Kuraszków i Żłobki – część wsi Świerzów. W trzech wsiach występują przysiółki – Gąski (wieś Kaszyce Wielkie), Sucha (wieś Pększyn) i Raki (wieś Piotrkowice).

Na terenie gminy znajdują się liczne obiekty i zespoły zabytkowe, także o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym.

Podstawowe funkcje gminy to rolnictwo, mieszkalnictwo, uzupełniające - przemysł i usługi. Wsie posiadają sieć wodociągową, energetyczną i telefoniczną. Z sieci kanalizacyjnej korzysta zaledwie 9,2% ogółu ludności gminy.

Przez teren gminy w kierunku południe – północ przebiega magistralna linia kolejowa Wrocław – Poznań numer E59, droga krajowa Wrocław – Poznań nr 5 oraz drogi wojewódzkie nr 339 i nr 342.

Wydatki budżetu gminnego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2009 roku wynosiły 2709,56 zł.

2. Ogólne informacje o miejscowościach

Ogólna charakterystyka miejscowości gminy

TAB.II.1.

LP	Miejscowość	Ludność 2009 r.	Powierzchnia	Funkcja	
				Podstawowa	Uzupełniająca
1	2	3	4	5	6
1.	Prusice	2 333	1094	Mieszkaniowa, rolnicza	Przemysłowa, usługowa
2.	Borów (Borów, Borówek)	184	658	Rolnicza	
3.	Brzeźno	265	302	Rolnicza	Usługowa
4.	Budzicz	156	352	Rolnicza	Mieszkaniowa
5.	Chodlewko	196	190	Rolnicza	Mieszkaniowa
6.	Dębica	122	371	Rolnicza	
7.	Gola	55	311	Rolnicza	
8.	Górowo	373	669	Rolnicza	Usługowa

9.	Jagoszyce (Jagoszyce, Łęgów)	119	319	Rolnicza	
10.	Kaszyce Wielkie (Kaszyce Wielkie, Gąski)	413	922	Rolnicza	Usługowa
11.	Kopaszyn	146	350	Rolnicza	Mieszkaniowa, przemysłowa
12.	Kosinowo	74	589	Rolnicza	
13.	Krościna Mała	305	443	Rolnicza	
14.	Krościna Wielka	323	829	Rolnicza	
15.	Ligota Strupińska	105	504	Rolnicza	
16.	Ligotka	86	267	Rolnicza	
17.	Pawłów Trzebnicki	410	949	Rolnicza	Przemysłowa
18.	Pęszyn (Pęszyn, Sucha)	192	786	Rolnicza	
19.	Pietrowice Małe	289	748	Rolnicza	Mieszkaniowa
20.	Piotrkowice (Piotrkowice, Raki)	384	1057	Rolnicza	Przemysłowa
21.	Raszowice	195	607	Rolnicza	
22.	Skokowa	1 112	537	Mieszkaniowa.	Przemysłowa, usługowa
23.	Strupina	469	364	Rolnicza	Mieszkaniowa, Usługowa
24.	Świerzów (Świerzów, Kuraszków, Żłobki)	201	370	Rolnicza	Usługowa
25.	Wilkowa	272	760	Rolnicza	
26.	Wszemirów	458	1132	Rolnicza	Usługowa, przemysłowa
27.	Zakrzewo	204	318	Rolnicza	Mieszkaniowa
	Razem gmina	9441	15798	Rolnicza, mieszkaniowa	Usługowa, przemysłowa

Grupy wielkości jednostek osadniczych według liczby mieszkańców
(bez jednostek osadniczych powyżej 1000 mieszkańców - Prusice i Skokowej)

TAB. II.2.

L.p.	Liczba mieszkańców	Liczba wsi
1.	Poniżej 150	7
2.	150 – 210	7
3.	260 – 400	7
4.	400 - 500	4

W stosunku do analogicznej analizy przeprowadzonej w 1996 roku o 2 jednostki zmniejszyła się liczba wsi małych – do 150 mieszkańców; zwiększyła się liczba wsi średnich o liczbie ludności do 400 mieszkańców. Największymi wsiami są Strupina, Wszemirów, Pawłów Trzebnicki i Kaszyce Wielkie.

3. Własności gruntów

Ogólna powierzchnia gminy wynosi 15798 ha, z czego 1094 ha to powierzchnia miasta Prusice. Osoby fizyczne posiadają prawie 47% powierzchni całości obszaru gminy. Równie dużym właścicielem jest Skarb Państwa, którego własność stanowi ponad 46% powierzchni całości obszaru gminy.

Struktura własności gruntów - stan na 01.01.2010 r.

TAB.II.3.

L.p.	Właściciel	Powierzchnia w ha		Powierzchnia razem	
		Miasto	Wsie	Ilość ha	% udział
1	2	3	4	5	6
1.	Skarb Państwa	330	7053	7383	46.7%
	w tym Lasy Państwowe	220	3594		
	w tym Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa	84	2779		
	pozostałe	26	680		
2.	Gmina i związki międzygminne	87	437	524	3.3%
3.	Osoby fizyczne	610	6806	7416	46.9%
	Grunty wchodzące w skład gospodarstw rolnych	531	6268		
	Grunty niewchodzące w skład gospodarstw rolnych	79	538		
4.	Spółdzielnie	13	190	203	1.3%
5.	Powiat	15	86	101	0.6%
6.	Województwo	0	21	21	0.1%
7.	Pozostałe	39	111	150	0.9%

ROZDZIAŁ III DEMOGRAFIA

1. Liczba ludności i jej przestrzenne rozmieszczenie

Liczba ludności gminy badana na przestrzeni 31 lat wykazuje słabą tendencję wzrostową – w okresie od 1978 r. do 2009 r. przybyło 703 mieszkańców.

W okresie od 1998 r. (analiza do „Studium”) do 2006 r. liczba ludności zmniejszyła się o 270 osób. Od 2006 r. do 2009 r. liczba ludności wzrosła o 259 osób (różnica pomiędzy 1998 r. a 2009 r. wynosi jedynie 11 osób).

Ludność gminy w latach od 1978 - 2009 r.

TAB. III.1.

L.p.	Rok	Liczba ludności
1	2	3
1.	1978 (według GUS)	8738
2.	1990	9118
3.	1996 (według GUS)	9298
4.	1998 (według danych gminy)	9452
5.	2006 (według GUS)	9182
6.	2008 (według danych gminy)	9302
7.	2009 (według GUS)	9441

Wystąpiło znaczne zróżnicowanie tendencji w poszczególnych miejscowościach.

Ludność we wsiach w latach od 1982 do 2009 r.

TAB. III.2

L.p.	Miejscowość	1982	1990	1998	2009	Zmiana 1982- 2009	
						Ilość	%
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Prusice	1978	2264	2328	2333	+355	+18
2.	Borów	213	166	182	184	-29	-14

3.	Brzeźno	323	323	346	265	-58	-18
4.	Budzicz	181	166	166	156	-25	-14
5.	Chodlewko	154	214	192	196	+42	+27
6.	Dębica	131	122	136	122	+9	-7
7.	Gola	72	75	65	55	-17	-24
8.	Górowo	348	373	374	373	+25	+7
9.	Jagoszyce	102	102	113	119	+17	+17
10.	Kaszyce Wielkie	473	430	415	413	-60	-13
11.	Kopaszyn	103	135	128	146	+43	+2
12.	Kosinowo	130	103	75	74	-56	-43
13.	Krościna Mała	239	314	310	305	+66	+28
14.	Krościna Wielka	315	297	322	323	+8	+3
15.	Ligota Strupińska	157	140	137	105	-52	-33
16.	Ligotka	104	104	97	86	-18	-17
17.	Pawłów Trzebnicki	372	387	401	410	+38	+10
18.	Pęszyn	244	189	203	192	-52	-21
19.	Pietrowice Małe	254	271	278	289	+35	+14
20.	Piotrkowice	482	454	416	384	-98	-20
21.	Raszowice	228	192	162	195	-33	-14
22.	Skokowa	584	845	1015	1112	+528	+90
23.	Strupina	464	438	450	469	+5	+1
24.	Świerzów	163	176	165	201	+38	+23
25.	Wilkowa	305	-	265	272	-33	-11
26.	Wszemirów	470	473	481	458	-12	-3
27.	Zakrzewo	149	124	130	204	+55	+37
Razem		8738	9172	9452	9441	+703	+65

W okresie 1982 - 2009 liczba ludności gminy wzrosła o 703 osoby. O 90% wzrosła liczba ludności w Skokowej, a ponad 40%-wy wzrost zanotowała wieś Kopaszyn. Przyrost ludności w miejscowości Prusice wyniósł 355 osób. Największy spadek liczby ludności nastąpił w Piotrkowicach – 98 osób i Kaszycach Wielkich – 60 osób oraz w Pęszynie, Brzeźnie, Kosinowie i Ligocie Strupińskiej o ponad 50 osób.

2. Struktura ludności

Zmiany w strukturze ludności w gminie według wieku przedstawiają się następująco:

Struktura ludności w 1996 r.

TAB.III.3.

LP	Przedział wieku	Ludność	
		Liczba	%
1.	Ogółem	9298	100
2.	W wieku przedprodukcyjnym	2868	30
3.	W wieku produkcyjnym	5291	58
4.	W wieku poprodukcyjnym	1139	12
5.	Zawodowo czynni	4460	48%

Struktura ludności w 2009 r.

TAB.III.4.

L.p.	Przedział wieku	Ludność	
		Liczba	%
1	2	3	4
1.	Ogółem	9441	100
2.	W wieku przedprodukcyjnym	2011	21

3.	W wieku produkcyjnym	6272	67
4.	W wieku poprodukcyjnym	1158	12

W stosunku do 1996 r. nastąpił wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym. Zgodnie z danymi z 2009 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 51 osób w wieku nieprodukcyjnym, natomiast w 1996 r. wskaźnik ten wynosił 76 osób na 100 osób w wieku produkcyjnym. Mniejsza jest natomiast liczba dzieci i młodzieży.

3. Zatrudnienie

1) Rolnictwo

W 1998 r. w rolnictwie zatrudnionych było około 1700 osób, z czego 860 pracowało wyłącznie w gospodarstwie indywidualnym, dało to wskaźnik około 37% zatrudnionych w rolnictwie z ogółu zawodowo czynnych. Wskaźnik wielkości zatrudnienia na 100 ha wynosił około 16 osób/100 ha, co można tłumaczyć dużą powierzchnią gruntów w gospodarstwach po PGR.

Według danych z 2009 r. 15% ogółu pracujących zatrudnionych było w rolnictwie.

2) Pozarolnicza działalność gospodarcza

Usługi (handel, gastronomia, edukacja, ochrona zdrowia i opieka) zatrudniały w 1998 r. około 260 osób, czyli 6% ogółu zawodowo czynnych.

Na przestrzeni lat 1998 – 2009 nastąpił bardzo duży wzrost liczby zatrudnionych w tym sektorze i obecnie ta liczba wynosi 369 osób, czyli 51 % ogółu zatrudnionych. Wzrosła także liczba zatrudnionych w przemyśle i budownictwie.

Pracujący według sektorów ekonomicznych w 2009 r.

TAB.III.5.

L.p.	Sektor	Gmina - liczba	Gmina - %
1	2	3	4
1.	Pracujący ogółem	722	100%
2.	W tym rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo	106	15%
3.	W tym przemysł, budownictwo	247	34%
4.	W tym usługi	369	51%

W gminie zarejestrowanych jest 661 działalności gospodarczych w rejestrze regon, z czego 268 w mieście Prusice. Ponad 96% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych jest w sektorze prywatnym. Najwięcej działa w sekcjach: handel, naprawa pojazdów samochodowych (ponad 29% podmiotów gminy), budownictwo (ponad 17%) i przetwórstwo przemysłowe (10%). Dominują podmioty prowadzone przez osoby fizyczne (ponad 78% ogółu wszystkich zarejestrowanych podmiotów).

Struktura wielkości firm w 2009 r.

TAB. III.6.

L.p.	Ilość zatrudnionych	Ilość firm
1.	9 i mniej	635
2.	10-49	25
3.	50 i więcej	1

3) Bezrobocie

W latach 2006 – 2009 liczba zarejestrowanych bezrobotnych spała z 622 osób do 431.

4. Prognoza demograficzna

Wobec ogólnie zmniejszającej się liczby ludności w województwie – gdzie do 2030 roku przewiduje się spadek o około 10%, można zauważyć prognozowany niewielki, ponad 2% wzrost liczby ludności w podregionie wrocławskim i znaczny, bo około 13% spadek liczby ludności w powiecie miejskim Wrocław. Natomiast liczba ludności powiatu Trzebnickiego wzrośnie o około 6 400 osób. Część tej ludności niewątpliwie znajdzie miejsce w gminie Prusice.

Prognoza ludności według GUS (liczba ludności w tys.).

TAB.III.7.

L. p.	Obszar	Rok 2006	Rok 2010	Rok 2015	Rok 2020	Rok 2025	Rok 2030
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Województwo	2882.3	2852.8	2811.0	2759.4	2691.3	2605.2
2.	Podregion wrocławski	441.9	442.3	447.8	452.1	452.7	449.4
3.	Podregion m. Wrocław	634.6	627.3	613.5	595.4	573.0	547.3
4.	Powiat trzebnicki	77.6	79.0	80.9	82.6	83.7	84.0

ROZDZIAŁ IV DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU

1. Użytkowanie terenu

Ogólna powierzchnia gruntów w gminie wynosi 15798 ha.

Użytkowanie terenów gminy. Stan na 01.01.2010r.

TAB.IV.1.

L.p.	Użytkowanie gruntów	Powierzchnia ogółem w ha	Udział %
1	2	3	4
1	Użytki rolne	11176	70.7%
2	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	3805	24.1%
3	Grunty zabudowane i zurbanizowane	652	4.1%
4	Grunty pod wodami	62	0.4%
5	Grunty pozostałe	103	0.7%

Zestawienie zbiorcze użytkowania gruntów. Prusice obszar miejski i wiejski. Stan na 01.01.2010 r.

TAB.IV.2

L.P	Jednostka terytorialna	Powierzchnia geodezyjna	Powierzchnia wyrównawcza	Użytki rolne								Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione		
				Grunty orne	Sady	Łąki trwałe	Pastwiska trwałe	Grunty rolne zabudowane	Grunty pod stawami	Grunty pod rowami	Razem	Lasy	Grunty zadrzewione i zakrzewione	Razem
				w ha										
1.	Razem	15798	7	8566	53	1242	587	306	269	153	11176	3683	122	3805
2.	Miasto	1094	0	576	14	77	65	17	0	13	762	213	7	220
3.	Obszar wiejski	14704	7	7990	39	1165	522	289	269	140	10414	3470	115	3585

Grunty zabudowane i zurbanizowane										Grunty pod wodami				Pozostałe		
Tereny mieszkaniowe	Tereny przemysłowe	Inne tereny zabudowane	Zurbanizowane tereny niezabudowane	Tereny rekreacyjne o wypoczynkowe	Tereny komunikacyjne			Użytki kopalinne	Razem	Morskie wewnętrzne	Powierzchniowymi płynącymi	Powierzchniowymi stojącymi	Razem	Użytki ekologiczne	Nieużytki	Tereny różne
					drogi	tereny kolejowe	inne									
w ha																
51	34	20	9	16	484	38	0	0	652	0	32	30	62	0	100	3
18	22	14	2	5	47	0	0	0	108	0	0	0	0	0	1	3
33	12	6	7	11	437	38	0	0	544	0	32	30	62	0	99	0

2. Układy przestrzenne

W gminie występują różnorodne układy przestrzenne jednostek osadniczych. Prusice i Strupina posiadają układ miejski.

Prusice otrzymały prawa miejskie w 1287 roku. Posiadają zachowany układ miejski, z rynkiem, wychodzącymi z niego ulicami oraz dwoma kościołami - położonym w północno-wschodnim narożu Rynku i drugim - położonym na południe od niego. Czytelny jest także zarys, nieistniejących obecnie, murów miejskich. Zachowana i prawidłowo odtwarzana, jest zieleń miejska - szpalery w Rynku, aleje przyuliczne. W zabudowie śródmiejskiej widoczne są liczne luki, wymagające uzupełnień. W wielu fragmentach zachowały się historyczne nawierzchnie.

Zabudowa Prusic jest zróżnicowana pod względem formy - od zwartych ciągów kamienic przy Rynku i ulicach przyrynkowych, poprzez zabudowę mieszkaniową „małomiasteczkową” do typowej zabudowy wiejskiej.

Nowa zabudowa w Prusicach jest zlokalizowana głównie przy ulicy Krótkiej. Jest to zespół budynków wielorodzinnych, pochodzący z lat 80-tych XX wieku oraz osiedle domów jednorodzinnych wolnostojących, które podlega stałej rozbudowie.

Strupina, która już w średniowieczu miała charakter miejski, uzyskała prawa miejskie z XVI wieku. Zachowała regularny układ miejski, z rynkiem, położonym na północ od niego kościołem z plebanią, podziałem parceli przy rynku i przy drodze wyprowadzonej z rynku na południe. Nowa zabudowa, pochodząca z drugiej połowy XIX i początku XX wieku jest zlokalizowana na wschód od wsi. Strupina zachowała wyjątkowo wartościowy i niezniszczony układ sylwety wsi. Dominantą przestrzenną pozostaje kościół parafialny. Czytelne jest zróżnicowanie form zabudowy pomiędzy historycznym centrum i nowym przedmieściem.

Wsie, położone w północnej części gminy - Pawłów Trzebnicki, Wszemirów, Kaszyce Wielkie, Piotrkowice, Raszowice posiadają zwartą zabudowę skupioną wzdłuż głównej ulicy wiejskiej oraz niekiedy (jak w Piotrkowicach) wzdłuż dróg przecinających główne ulice.

Wyjątkowo zwarty układ przestrzenny Wszemirowa, z zabudową usytuowaną szczytowo w stosunku do drogi jest dodatkowo wzbogacony owalnym nawsiem, wewnątrz którego jest usytuowany kościół i inne obiekty usługowe. Pawłów Trzebnicki także posiada owalne nawsie - jedno (większe) w południowej części wsi, drugie - w północnej. Obie wsie posiadają także zespoły zabudowy rolniczej wielkotowarowej - zespoły kurników. Są one zlokalizowane poza zabudową wiejską.

Zwartą zabudową charakteryzują się też Raszowice i Kaszyce Wielkie. Posiadają one, co jest bardzo częste na obszarze gminy Prusice, zachowane zespoły pałacowo-parkowe z zabudową folwarczną.

Dużymi wsiami o układzie wielodrożnym, o dość zwartej zabudowie, są Górowo i Króścina Wielka.

3. Formy i rodzaje zabudowy

Zdecydowaną większość zabudowy w gminie stanowią obiekty pochodzące z przed 1945 roku. Przeważa zabudowa zagrodowa. Dominują obiekty jednokondygnacyjne z poddaszem. Wsie położone w pobliżu Trzebnicy - Pawłów Trzebnicki i Wszemirów charakteryzują się zabudową wyższą, głównie dwukondygnacyjną z dachami skośnymi i poddaszem. Częste są elewacje z cegły klinkierowej. Jako pokrycie występuje głównie dachówka ceramiczna. Prawie nie występują obiekty drewniane, jeśli już, są to obiekty gospodarcze o konstrukcji muru pruskiego.

Zabudowę powstałą w okresie powojennym można podzielić na dwie podstawowe grupy. Jedną stanowią obiekty wielorodzinne, powstałe głównie w latach 70-80-tych XX wieku. Są one często związane z działaniem PGR-ów i powstały jako mieszkania dla pracowników. Są to głównie budynki trzykondygnacyjne, z płaskimi dachami. Występują one we wsiach Brzeźno, Króścina Mała, Zakrzewo i Piotrkowice. Zespół zabudowy wielorodzinnej o podobnym charakterze znajduje się także w Prusicach.

Drugą grupą zabudowy, o cały czas zwiększającej się ilości, stanowi zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, przeważnie jednokondygnacyjna ze spadzistymi dachami.

ROZDZIAŁ V STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

1. Położenie geograficzne i rzeźba terenu

Gmina Prusice leży w północnej części województwa dolnośląskiego, granicząc od wschodu i południowo-wschodu z gminą Trzebnica, od południa z gminą Oborniki Śląskie, od zachodu z gminami Wołów i Wińsko, od północy z gminą Żmigród.

Geograficznie leży w dwu różnych krainach geograficznych (mezoregionach) - Wzgórzach Trzebnickich i Kotlinie Żmigrodzkiej. Wzgórza Trzebnickie dzielą się na opisanym terenie na mikroregiony: Grzbiet Trzebnicki, na którego północnych stokach położona jest południowa część gminy, oraz Wzgórza Strupińskie, na których leży południowo-zachodnia część gminy. Drugim mezoregionem jest Kotlina Żmigrodzka, którego mikroregionem jest Równina Prusic, na której leży północna część gminy. Wzgórza Trzebnickie stanowią spiętrzenie moren końcowych usypanych przez lądolód skandynawski w tzw. stadiach Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Morenowe wzgórza są tu poprzedzielane głębokimi wąwozami, lokalne różnice wysokości dochodzą do 60 m. Gleby grzbietu Trzebnickiego to głównie bielice i gleby brunatne, miejscami pokryte utworami lessowymi, obejmują głównie grunty orne, a na zboczach wąwozów i na miejscowych połaciach utworów piaszczystych lasy. Wzgórza Strupińskie są niższe z miejscowymi różnicami wysokości przekraczającymi 50 m. Gleby tutejsze to głównie bielice, miejscami z pokrywami pylastymi. Tutaj też duże powierzchnie zajmują pola uprawne, ale są tu też większe powierzchnie słabszych gleb zalesionych. Równina Prusic stanowi fragment dna kotliny powstałej w czasie, gdy wody wytapiające się z lodowca zatrzymały się tu a następnie spływały równolegle do czoła lodowca. Wysokość nad poziomem morza wynosi 95 - 125 m. Najwyższy punkt w gminie to wzgórze 216,5 m n.p.m. położone na południowy-wschód od Świerzowa, najniższy to brzeg Strupińskiej Strugi, gdy opuszcza gminę. Gminę pokrywają gleby bielicowe, a lokalnie brunatne. Większość powierzchni stanowią pola uprawne i łąki, a w północnej części są fragmenty lasów z dużym udziałem lasów liściastych, na terenach niegdyś zabagnionych.

Pod względem morfologicznym wyróżniono:

- wysoczyznę plejstocенską falistą - pagórkowatą moreny czołowej - o charakterze czołowych wzniesień i pagórków,
- wysoczyznę plejstocенską płaską, moreny dennej – płaska,
- dolinki boczne - w obrębie doliny falisto - pagórkowatej dolinkokształtne, suche lub prowadzące ciek.

2. Budowa geologiczna i zasoby surowców naturalnych

Wymienione formy morfologiczne zasadniczo różnią się pomiędzy sobą w rysie budowy geologicznej:

- wysoczyzna plejstocенska pagórkowata z uwagi na silne zaburzenie glaciektoniczne odznacza się zróżnicowaną litologią, co jest powodem nieregularnego wykształcenia powierzchni spągowej i dużego zróżnicowania w rozprzestrzenieniu poziomym i pionowym warstw. Podłoże budują zróżnicowane osady plejstocенskie wykształcone jako morenowe gliny piaszczyste i pylaste półzwarte oraz fluwioglacjalne różnoziarniste osady niespoiste, wykształcone jako piaski, pospółki średniozagęszczone. Osady te wzajemnie się przewarstwiają,
- wysoczyzna plejstocенska płaska - generalnie od powierzchni budują ją plejstocенskie zagęszczone piaski średnie i żwiry przewarstwione glinami morenowymi. Miejscami od powierzchni występują osady morenowe (gliny pylaste zwarte) nieprzewiercone,
- dolinki boczne - zalegają tu utwory aluwialne reprezentowane przez piaski, żwiry, mady gliniaste, bądź zalegają osady paralelne z osadami budujące tereny przyległe.

Na terenie gminy występują następujące udokumentowane złoża kopalin:

- Krościna Wielka – 14361 KN (kruszywo naturalne – piasek ze żwirem), **dodatek do dokumentacji geologicznej złoża zatwierdzony Decyzją znak sprawy OŚRiL. 6528.2016 Starosty Trzebnickiego z dnia 21.11.2016 r.**
- Wilkowa Wielka – 8687 KN (powierzchnia 1,30 ha, kruszywo naturalne – piasek),
- Raszowice – 1784 KN (powierzchnia 41,70 ha, kruszywo naturalne – piasek oraz piasek ze żwirem),
- Zakrzewo – 4131 KN (zasoby są wyeksploatowane, data zakończenia eksploatacji 31.12.1988).
- „Gola-Krościna Mała” – **17190 KN** decyzja Marszałka Województwa Dolnośląskiego nr 56/2014 z dnia 07.07.2014 r. zatwierdzająca Dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego „Gola – Krościna Mała” w kat. C1;
- „Krościna Wielka I” – **17044 KN** decyzja Marszałka Województwa Dolnośląskiego nr 14/2014 z dnia 06.03.2014 r. zatwierdzająca Dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego „Krościna Wielka I” w kat. C2;
- „Pększyn” – **17157 KN** decyzja Marszałka Województwa Dolnośląskiego nr 41/2014 z dnia 02.06.2014 r. zatwierdzająca Dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego „Pększyn” w kat. C1;
- „Pietrowice Małe” – **17241 KN** decyzja Marszałka Województwa Dolnośląskiego nr 61/2014 z dnia 29.07.2014 r. zatwierdzająca Dokumentację geologiczną złoża kruszywa naturalnego „Pietrowice Małe” kat. C1;
- „Raszowice II” – **16950 KN** decyzja Marszałka Województwa Dolnośląskiego nr 56/2013 z dnia 31.12.2014 r. zatwierdzająca Dokumentację geologiczną złoża KN „Raszowice II” w kat. C1
- „Dębica I” – **17272 MS**, decyzja Marszałka Województwa Dolnośląskiego nr 66/2014 z dnia 26.08.2014 r. zatwierdzająca Dokumentację geologiczną złoża surowca dla prac inżynierskich „Dębica I” w kat. C1;
- „Pawłów Trzebnicki” – **17755 KN**;
- „Dębica” – **17270 MS**;
- „Dębica” – **17017 KN**.

2.a. Obszary i tereny górnicze

1. Na obszarze gminy Prusice zostały ustanowione obszary górnicze.

Wykaz aktualnych obszarów górniczych jest zawarty w tabeli nr V.2.a.1.

TABELA V.2.A.1.

Lp.	Nazwa obszaru górniczego	Nr w rejestrze	Złoże	Uwagi
1.	Krościna Wielka I	10–1/5/372	Krościna Wielka I	Granica obszaru górniczego pokrywa się z granicą złoża i granicą terenu górniczego
2.	Pększyn Pole I	10–1/5/373/a	Pększyn	Granica obszaru górniczego pokrywa się z granicą terenu górniczego
3.	Dębica – Pole A	10–1/5/376/a	Dębica, Jagoszyce	
4.	Dębica – Pole B	10–1/5/376/b	Dębica,	

			Jagoszyce	
5.	Gola – Krościna Mała	10-1/5/393	Gola – Krościna Mała	Granica obszaru górniczego pokrywa się z granicą terenu górniczego
6.	Raszowice II – Pole A	10-1/5/403/a	Raszowice II	
7.	Raszowice II – Pole B	10-1/5/403/b	Raszowice II	
8.	Krościna Wielka	10-1/5/405	Krościna Wielka	
9.	Pększyn Pole II B	10-1/5/373a/a	Pększyn	Granica obszaru górniczego pokrywa się z granicą terenu górniczego
10.	Pększyn Pole III B	10-1/5/373a/b	Pększyn	Granica obszaru górniczego pokrywa się z granicą terenu górniczego
11.	Pawłów Trzebnicki	10-1/5/408	Pawłów Trzebnicki	Granica obszaru górniczego pokrywa się z granicą złoża

2. Na obszarze gminy Prusice zostały ustanowione tereny górnicze.
Wykaz aktualnych terenów górniczych jest zawarty w tabeli nr V.2.a.2.

TABELA V.2.A.2.

Lp.	Nazwa obszaru górniczego	Nr w rejestrze	Złoże	Uwagi
1.	Krościna Wielka I	10-1/5/372	Krościna Wielka I	Granica terenu górniczego pokrywa się z granicą złoża i granicą obszaru górniczego
2.	Pększyn Pole I	10-1/5/373/a	Pększyn	Granica terenu górniczego pokrywa się z granicą obszaru górniczego
3.	Dębica	10-1/5/376/b	Dębica, Jagoszyce	Granica terenu górniczego pokrywa się z granicą złoża
4.	Gola – Krościna Mała	10-1/5/393	Gola – Krościna Mała	Granica terenu górniczego pokrywa się z granicą obszaru górniczego
5.	Raszowice II	10-1/5/403/b	Raszowice II	
6.	Krościna Wielka	10-1/5/405	Krościna Wielka	
7.	Pększyn Pole II B	10-1/5/373a/a	Pększyn	Granica terenu górniczego pokrywa się z granicą obszaru górniczego
8.	Pększyn Pole III	10-1/5/373a/b	Pększyn	Granica terenu górniczego pokrywa się z granicą obszaru górniczego
9.	Pawłów Trzebnicki	10-1/5/408	Pawłów Trzebnicki	

3. Warunki wodne

1) Warunki hydrogeologiczne

Na terenie gminy występują dwa poziomy wodonośne:

- czwartorzędowy - tworzą go osady piaszczysto-żwirowe alimentujące wody opadowe. Zróżnicowana miąższość jak i nieregularne rozprzestrzenienie tej serii decyduje o zróżnicowanej wydajności tego poziomu. Najkorzystniejsze warunki panują w centralnej części gminy obejmującej wysoczyznę plejstoceńską płaską, gdzie wydajność studni głębokich osiąga wartość 10 - 30 m³/h. Zasobność tego poziomu maleje w kierunku południowym, to jest ku skłonom Wzgórz Trzebnickich, gdzie od powierzchni zalegają grunty trudno przepuszczalne,
- trzeciorzędowy - został rozpoznany w okolicy miejscowości Krościna Mała. Tworzą go nawodnione przewarstwienia piasków w iłach trzeciorzędowych na głębokościach 100 - 130 m. Wody te znajdują się pod ciśnieniem hydrostatycznym nadległych warstw. Wydajność tego poziomu jest zróżnicowana i waha się od 8 do 17 m³/h.

Na obszarze gminy Prusice nie ma zlokalizowanych punktów monitoringowych jakości wód podziemnych.

Część gminy jest położona w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP - 303) pradolina Barycz - Głogów. ~~Dla potrzeb zbilansowania zasobów wód podziemnych w obrębie utworów czwartorzędowych wydzielono Główne Zbiorniki Wód Podziemnych, które będą objęte najwyższą ochroną ONO (Obszary wymagające Najwyższej Ochrony) ze względu na szczególne zagrożenie wód o dużych walorach użytkowych oraz wysoką ochroną OWO (Obszary wymagające Wysokiej Ochrony), gdzie nie ma bezpośredniego przenikania zanieczyszczeń lub droga i czas zasilania zbiornika są długie. Uchylone.~~

Na terenie gminy - działce nr 143 w miejscowości Świerzów zlokalizowane jest ujęcie wód podziemnych. Dla tego ujęcia, decyzją Starosty Trzebnickiego nr OS.I-6218/10/99 z dnia 22.12.1999 r. ustanowione są strefy ochronne ujęcia. Lokalizację strefy ochrony pośredniej przedstawia na się na rysunku zmiany „Studium...”.

2) Wody gruntowe

Charakter występowania pierwszego poziomu wód gruntowych uzależniony jest od budowy geologicznej i układu morfologicznego.

Wyróżniono następujące rejony z wodami gruntowymi:

- rejon dolin gdzie woda występuje w przepuszczalnych piaskach - zwierciadło przeważnie swobodne występuje na głębokości 0,5 - 1,0 m. Miejscami zwierciadło wody jest pod napięciem nadległych trudno przepuszczalnych glin. Z uwagi na kontakt hydrauliczny z wodami w rzekach poziom ten waha się w rytm zmian lustra wody w ciekach,
- w obrębie wysoczyzny zaznaczają się dwa rejony o różnych warunkach wodnych uzależnione od przepuszczalności podłoża:
 - a) rejon wysoczyzny zabudowany z przepuszczalnych piasków, odznacza się swobodnym zwierciadłem wody, występującym generalnie na głębokości 0,5 - 2,0 m,
 - b) część wysoczyzny, gdzie przeważają grunty trudno przepuszczalne, woda gruntowa nie posiada jednolitego zwierciadła, lecz pojawia się w postaci sączeń przeważnie na głębokości 1,0 - 2,0 m.

Obserwuje się postępujące obniżenie poziomu wód gruntowych i kurczenie się obszarów o charakterze podmokłym. Niezwykle ważne jest utrzymanie poziomu wód gruntowych lub ich podniesienie w najbliższym otoczeniu tych terenów.

3) Wody powierzchniowe

Sieć hydrograficzna gminy należy do zlewni rzeki Baryczy (płynącej poza granicami gminy) i generalnie skierowana jest ku północy i północnemu zachodowi. Ogólna powierzchnia wód płynących wynosi 15 ha. Największą rzeką w gminie jest Sasicznica zwana też Sieczką, ale przecina gminę tylko na odcinku 2,2 km w okolicy przysiółka Gąski. Pozostałe rzeki gminy, w większości dopływy Sasicznicy, płynąc przez Wzgórza

Trzebnickie stanowią bystre potoki w głębokich wąwozach, zmieniające się na Równinie Prusickiej w spokojne strumienie, w wielu miejscach przekształcone w rowy melioracyjne. Jednym z nich jest Strumień, mający swe źródło w gminie Trzebnica. Przez gminę Prusice przepływa na odcinku 6 km, płynąc wzdłuż jej granicy na wschód od Pawłowa Trzebnickiego. Kolejnym dopływem jest Struga mająca swe źródło w gminie Oborniki Śląskie, wpływa do gminy Prusice na południe od Świerzowa, płynie przez Świerzów, Prusice, Pietrowice Małe. Następną rzeką jest Krępa wypływająca w gminie Oborniki Śląskie, przepływająca przez gminę Prusice odcinkiem 11 km, w okolicach Górowa, przez Skokową, okolice Pększyna, Raki i dalej płynąc przez gminę Żmigród wpada do Baryczy. Ostatnim potokiem jest Strupiński Rów, biorący początek na zachód od Stróży w gminie Wołów. Wpływając do gminy Prusice zasila staw w Ligocie Strupińskiej, płynie następnie między Zakrzowem a Raszowicami i uchodzi do Krępy poza gminą Prusice. Są to rzeki o szerokości koryta 3 - 4 m i na ogół niewielkich zasobach wodnych. Poza ciekami stałymi występują ciek okresowe oraz gęsta sieć rowów melioracyjnych przeważnie zarośniętych. Wszystkie ciek wodne na terenie gminy zostały uregulowane. Warto przewidzieć poldery zalewowe, by uniknąć zalewania pól uprawnych i wsi przy wysokich stanach wody. Minimalny poziom wody utrzymany stale na tego typu obiektach przyczyniłby się do zwiększenia ilości terenów podmokłych.

W gminie Prusice istnieje stosunkowo dużo kompleksów stawów rybnych o różnym sposobie gospodarowania, oraz liczne zbiorniki wodne, oczka wodne, stawy śródlądowe oraz zalane wodą wyrobiska. Ogólna powierzchnia wód stojących wynosi 296,00 ha (w stosunku do 1998 r. przybyło 21 ha). Główne stawy hodowlane (stawy z narybkiem i rybą handlową), znajdują się w Gąskach, Rakach, Chodlewku, Borowie, Budziczu i Skokowej. Z uwagi na intensywną gospodarkę rybacką, planuje się zapewnienie miejsc dla rozrodu ptaków i płazów poprzez utrzymanie odpowiedniego pasa roślinności przybrzeżnej o jak najbardziej skomplikowanej linii brzegowej, która wpływa pozytywnie na zasiedlanie zbiorników wodnych przez wiele gatunków ptaków wodno-błotnych. Oczka wodne i stawy śródlądowe są w większości zarośnięte lub częściowo porośnięte roślinnością wodną, posiadają często zalesione brzegi. Zalane wodą wyrobiska, między innymi koło Krościny Wielkiej, żwirownia między Raszowicami a Zakrzewem, piaskownia w okolicach Brzeźna, tworzą płytkie częściowo wypełnione wodą zbiorniki, o urozmaiconej linii brzegowej.

4. Klimat

Gmina Prusice leży w najcieplejszej dzielnicy klimatycznej, tak zwanej wrocławskiej, którą cechuje łagodny, korzystny przebieg elementów meteorologicznych odpowiednich dla wegetacji roślin. Średnia temperatura najzimniejszego miesiąca stycznia - 1,0°C, najcieplejszego lipca 19,0°C, 8,5°C. Roczna suma opadu kształtuje się odpowiednio 550 - 600 mm. Przeważają wiatry z zachodniego sektora.

Panujący układ morfologiczny na terenie gminy pozwala wydzielić następujące rejony klimatu lokalnego:

- wysoczyzna pagórkowata - położona poza zasięgiem inwersji dolinnych o korzystnym układzie termiczno - wilgotnościowym i solarnym (skłony E-S-W), skłony o ekspozycji N i nachyleniu 8%, pogorszoną insolacją - zwłaszcza porą jesienno - zimową i wczesno – wiosenną,
- wysoczyzna plejstocenska płaska - o przeciętnym układzie termiczno - wilgotnościowym i solarnym,
- dolinki boczne - o pogorszonym układzie bioklimatycznym z tendencją do występowania inwersji (zamglenia, zwiększony stopień uwilgocenia). Tereny te są najmniej korzystne dla stałego pobytu człowieka.

Występowanie dużych powierzchni leśnych, zwłaszcza w części południowej i północnej gminy korzystnie wpływa na złagodzenie silnych wiatrów wiejących ze wszystkich kierunków.

Opracowanie fizjograficzne dla Prusic określa klimat lokalny jako mało zróżnicowany o przeciętnych układach termiczno – wilgotnościowych i solarnych.

5. Higiena atmosfery

Obiektem o stosunkowo dużej uciążliwości jest zakład utylizacyjny „Farmutil” Zakład Rolniczo-Przemysłowy (Punkt Pozyskiwania i Przeladunku Surowców Utylizacyjnych w Prusicach) zlokalizowany na północ od Prusic. Uciążliwość ta nie wynika jednak z negatywnego wpływu na stan środowiska lecz z odczuwalnego nieprzyjemnego zapachu, który rozprzestrzenia się na znaczne odległości i szczególnie odczuwalny jest w Pietrowicach Małych i Prusicach.

6. Flora i fauna

1) Lasy i zadrzewienia

Lasy gminy należą do Śląskiej Krainy Przyrodniczo - Leśnej. Powierzchnia gruntów leśnych wynosi 3682 ha, wskaźnik lesistości wynosi 24.1%. Jest to wskaźnik korzystniejszy niż w 1996 r. kiedy to wynosił ok. 20%, jednak w dalszym ciągu lesistość jest mniejsza niż średnia w powiecie gdzie wynosi 25,6%.

Powierzchnia gruntów zadrzewionych i zakrzewionych wynosi 122 ha. Zadrzewienia śródpolne, obsadzone miedze, drogi i częściowo zadrzewione doliny rzeczne stanowią dobrą podstawę dla tworzenia sieci zadrzewień i korytarzy ekologicznych na terenie gminy. Spełniają one bardzo ważną rolę w ochronie krajobrazu, a także w ochronie upraw przed erozją wietrzną, biologicznej walce ze szkodnikami upraw. Dlatego warto utrzymać dotychczasowe i uzupełnić je tak aby umożliwiała przemieszczanie się zwierząt. Ma to ogromne znaczenie zwłaszcza wzdłuż cieków wodnych. Te z zadrzewień, które stanowią wzorcowy model zadrzewień śródpolnych (kształt, skład gatunkowy i wartości krajobrazowe lub usytuowane są nad terenami podmokłymi) zostały zaproponowane do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego. Niewielkie zalesienie gminy i brak dużych zwartych kompleksów leśnych, potęguje potrzebę zachowania zadrzewień.

2) Fauna

Na terenie gminy występują liczne chronione gatunki ptaków pospolitych, występujące lokalnie gatunki ptaków rzadkich i niewielka liczba gatunków chronionych bardzo rzadkich, o stałych miejscach gniazdowania. Dla ostatniej grupy sporządzono informacje paszportowe. Są to zausznik, bąk, bocian czarny, bocian biały, łabędź niemy, żuraw, sieweczka obrożna, krwawodziób, brzegówka, podróżniczek, remiz.

Gmina jest uboga w gatunki ssaków chronionych. Zlokalizowano następujące gatunki: kret, jeż zachodni, ryjówka aksamitna, kuna domowa, gronostaj, łasica łaska. Występuje również kilka gatunków nietoperzy.

7. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

1) Gleby

Gleby gminy odznaczają się dużym stopniem zróżnicowania rolniczej przydatności i tworzą mozaikę powierzchniową. Na około 15% powierzchni przeważają gleby III klasy bonitacyjnej, a więc chronione całkowicie bądź częściowo przed zmianą przeznaczenia. Są to przeważnie gleby wytworzone z glin lekkich lub średnich w całym profilu lub podścielone płytkimi utworami ilasto - gliniastymi, a lokalnie piaskami. Tworzą one:

- kompleks pszenno-dobry - odpowiedni do uprawy roślin zbożowo – pastewnych,
- kompleks pszenno-wadliwy - okresowo przesuszony o nieco większych ograniczeniach uprawowych. Możliwa tu uprawa kukurydzy i ziemniaków,

- kompleks żytni bardzo dobry i dobry - o szerokich możliwościach uprawowych roślin zbożowych, pastewnych i okopowych.

Najsłabsze kompleksy tworzą gleby V i VI klasy bonitacyjnej wytworzone z piasków słabo gliniastych lub glin średnich i lekkich. Są to gleby nadmiernie suche lub miejscami nadmiernie uwilgocone. Tworzą one kompleks żytni słaby i bardzo słaby, zajmujący 50-60% powierzchni terenów ornych. Kompleks bardzo słaby nadaje się pod zalesienie. Kompleks zbożowo-pastewny mocny zajmuje stosunkowo niewielkie połacie i odznacza się nadmiernym uwilgoconiem. Nadaje się pod uprawy zbożowe i pastewne. Użytki zielone utworzone są z piasków gliniastych, glin lekkich lub związków organicznych o przydatności dobrej, średniej i słabej.

Duże kompleksy użytków zielonych znajdują się na północ od Raszowic, między Skokową a Pększynem i na północnych terenach od Pększyna, na północ od Brzeźna, na zachód od Ligotki, północno - wschodniej części Prusic i w zachodniej części gminy.

Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej przeprowadzona przy uwzględnieniu bonitacji gleb i ich uwilgotnienia wyróżnia 3 rejonów glebowo – produkcyjne:

- I rejon najlepszych gleb to ok. 30% użytków rolnych gminy występujących w obrębach Brzeźno, Ligota Strupińska, Gola, Prusice, Wilkowa, Kopaszyn, Piotrkowice,
- II rejon obejmuje ok. 48% użytków rolnych gminy w obrębach Borów, Budzicz, Chodlewko, Dębica, Górowo, Jagoszyce, Kaszyce Wielkie, Kosinowo, Pawłów Trzebnicki, Strupina, Świerzów, Raszowice, Wszemirów, Zakrzewo,
- III rejon najsłabszych gleb, to północna część gminy obejmująca ok. 22% użytków rolnych w obrębach Skokowa, Pększyn, Krościna Wielka i Mała, Ligotka, Pietrowice Małe.

2) Erozja gleb

Przy kompleksowej ocenie przestrzeni produkcyjnej, ważnym elementem jest rzeźba terenu. Wywiera ona duży wpływ na plony roślin uprawnych i modyfikuje sposoby gospodarowania. Gleby położone na stokach ulegają erozji. Wykazują poziom orno-próchniczny małej miąższości. Tereny o urozmaiconej rzeźbie narażone są na zmywanie gleby przez nadmiar spływających wód, a także przemieszczanie jej w dół zbocza w trakcie orki. Zagrożeniu erozją wietrzną w znacznym stopniu podlegają gleby wytworzone z piasków drobnoziarnistych i utworów lessowych. Wielkości przemieszczania się tych gleb pod wpływem wiatru uzależnione są głównie od urozmaicenia rzeźby terenu i trwałego zadrzewienia.

Na terenie gminy wyróżniono trzy stopnie erozji powierzchniowej wodnej:

- stopień 3 - erozja średnia (nachylenie stoków od 6 - 10°) dla gruntów położonych na rzeźbie falistej; na glebach takich jest możliwość użytkowania ornego, lecz pod warunkiem stosowania zabiegów przeciwoerozyjnych. Erozja średnia niszczy poziom orno-próchniczny i najczęściej powoduje jego stopniowe zmycie. Przy tym stopniu erozji tworzy się rzeźba erozyjna i występowanie różnych żłobin niedających się wyrównać w procesie uprawy roli. Obok pospolitych zabiegów uprawowych potrzebne jest zastępowanie pól użytkami zielonymi. W przypadku nie stosowania zabiegów przeciwoerozyjnych występuje brak regeneracji poziomu orno-próchnicznego i postępująca degradacja gleb,
- stopień 4 - erozja silna (nachylenie stoków od 11 - 15°) prowadzi do całkowitego zniszczenia całego profilu glebowego. Gleby podlegające erozji silnej można tylko częściowo użytkować jako grunty orne. Część erodowanego terenu należy przeznaczyć pod zadrzewienie i zakrzewienie jako użytki ochronne. Są to gleby bardzo trudne do uprawy,
- stopień 5 - erozja bardzo silna (nachylenie stoków przekracza 15°). Tereny podlegające takiej erozji powinno się w znacznej części przeznaczyć pod roślinność ochronną - zadrzewienie, zakrzewienie i zadrzewienie. Erozja bardzo silna dewastuje cały profil

glebowy. Na gruntach takich jest minimalna możliwość użytkowania ornego, ponieważ uprawa mechaniczna jest tu wyjątkowo utrudniona.

Na terenie gminy wyróżniono dwa stopnie erozji wietrznej:

- stopień 4 - erozja silna powoduje zmiany w profilu glebowym. Występuje na większych obszarach gleb wytworzonych z piasków i utworów lessowych, prowadzi do redukcji ich miąższości i przesuszenia. Grunty takie wymagają zabiegów ochronnych w formie zadarnienia i zadrzewień przeciwwietrznych,
- stopień 5 - erozja bardzo silna obejmuje głównie tereny wytworzone z piasków luźnych drobnoziarnistych silnie zwydmionych. Powierzchnie takie powinny być w całości zalesione.

Wyróżniono trzy stopnie pilności ochrony gruntów przed erozją:

- stopień 1 - zabezpieczenie bardzo pilne, występuje wówczas gdy ponad 25% gruntów rolnych w danej jednostce terytorialnej zagrożone jest przed wodną erozją powierzchniową w stopniu 3, 4, 5 lub erozją wietrzną w stopniu 4, 5,
- stopień 2 - zabezpieczenie pilne, występuje gdy od 10 - 25 % ogółu gruntów rolnych w danej jednostce terytorialnej zagrożone jest wodną erozją powierzchniową w stopniu 3, 4, 5 lub erozją wietrzną w stopniu 4, 5,
- stopień 3 - zabezpieczenie mniej pilne, występuje wówczas gdy do 10 % ogółu gruntów rolnych w danej jednostce terytorialnej zagrożone jest przez erozję powierzchniową w stopniu 3, 4, 5 lub erozją wietrzną w stopniu 4, 5.

W całej gminie występuje trzeci stopień zagrożenia wodną erozją powierzchniową. Zagrożone erozją wodną są grunty położone w miejscowości: Brzeźno, Świerzów, Wilkowa.

Erozja wietrzna występuje w czwartym stopniu zagrożenia i obejmuje grunty położone w miejscowościach Dębica, Gola, Jagoszyce, Kaszyce Wielkie, Kopaszyn, Krościna Mała, Krościna Wielka, Pększyn, Prusice, Raszowice, Świerzów, Zakrzewo, oraz w piątym stopniu zagrożenia i obejmuje grunty położone w miejscowościach Pawłów Trzebnicki i Wszemirow. Największe powierzchnie objęte erozją zajmują tereny we Wszemirowie, które stanowią ponad 40 % całej powierzchni obrębu wsi, w Pawłowie Trzebnickim, które stanowią ponad 30% całej powierzchni obrębu wsi, w Krościnie Małej, które stanowią ponad 50% całej powierzchni obrębu wsi. Największy stopień pilności występuje w Dębicy, Krościnie Małej, Krościnie Wielkiej, Pawłowie Trzebnickim, Wszemirowie.

8. Gospodarka rolna i leśna

1) Struktura użytkowania ziemi i struktura gospodarstw

Struktura gospodarstw.

TAB.V.1.

LP	Wielkość gospodarstw	1978		1996		2008
		Ilość gospodarstw	Powierzchnia użytków	Ilość gospodarstw	Powierzchnia użytków.	Ilość gospodarstw
1	2	3	4	5	5	6
1	do 1 ha	156	176	575	439	1510
2	1 ha - 2 ha					265
3	2ha – 5 ha	129	424	146	497	275
4	5 ha do 15 ha	491	4306	278	2800	288
5	powyżej 15 ha	15	265	118	4005	132
	razem	791	5171	1217	7741	2470

W okresie około 30 lat nastąpiły zmiany w strukturze własności i wielkości gospodarstw. Wzrosła zarówno liczba gospodarstw bardzo małych i działek rolnych jak i gospodarstw powyżej 15 ha. Zmalała natomiast liczba gospodarstw w grupie 5 – 15 ha. Znacznie zwiększyła się powierzchnia gospodarstw indywidualnych.

Bardzo charakterystyczny jest ogromny, bo trzykrotny wzrost liczby gospodarstw najmniejszych, w latach 1996 - 2008.

Większość największych gospodarstw rolnych to w dalszym ciągu grunty państwowe, w zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych, położone w obrębie Piotrkowice – około 500 ha, Budzicz, Brzeźno, Kosinowo, Ligota Strupińska, Raszowice – po ok. 200 ha, Krościna Mała i Zakrzewo – po około 100 ha. Łącznie 25 gospodarstw ma powierzchnię powyżej 50 ha. Jest to istotny wzrost w stosunku do liczby takich gospodarstw w roku 1998, kiedy ich liczba wynosiła 14.

2) Produkcja rolnicza

Podstawowym kierunkiem produkcji roślinnej jest produkcja zbóż.

Podstawowy kierunek produkcji zwierzęcej to hodowla drobiu, bydła mlecznego, żywca wieprzowego.

Na terenie gminy znajduje się szereg ferm, zbudowanych przeważnie w latach 70 tych XX w. Większość czynnych służy obecnie do produkcji drobiu. Kurniki znajdują się w Pawłowie Trzebnickim, Wszemirowie, Pietrowicach Małych, Pększynie, indyczarnia w Brzeźnie, chlewnie w Piotrkowicach. Ferma nieczynna znajduje się w Wilkowej.

Gmina ma warunki do hodowli ryb. Na terenie stawów w Chodlewku, Gąskach, Budziczu i Skokowej prowadzona jest gospodarka rybacka.

ROZDZIAŁ VI OCHRONA ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

1. Wartości środowiska przyrodniczego objęte ochroną

1) Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”

Przez północno-wschodnią część gminy przebiega granica parku krajobrazowego „Dolina Baryczy”, którego powierzchnia wynosi 87,040 ha. Fragment parku znajduje się w okolicach miejscowości Gąski (przysiółek wsi Kaszyce Wielkie).

Park utworzony jest Rozporządzeniem Wojewody Kaliskiego i Wojewody Wrocławskiego z dnia 3 czerwca 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Wrocławskiego z 1996 r., nr 6 poz. 65 ze zmianą z dnia 2 października 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2000 r., nr 38 poz. 656) oraz Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” dla terenu parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2008 r., nr 88 poz. 1012)

Na terenie parku zakazuje się:

- Realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.);
- Umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- Likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpożarowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- Pozyskiwania do celów gospodarczych skał oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;

- Wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoświszkowym lub budową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej lub rybacciej;
- Budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior, i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybacciej;
- Likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- Wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- Prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- Utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- Organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- Używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

2) Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów.

Na terenie gminy znajduje się 81 pomników przyrody, z czego duża część występuje w Ligocie Strupińskiej (15) i w Piotrkowicach (12).

Wykaz pomników przyrody wpisanych do Rejestru Pomników Przyrody

TAB.VI.1.

L.P	MIEJSCOWOŚĆ	NR REJESTRU	NAZWA POMNIKA PRZYRODY	POŁOŻENIE
1.	Borów	1481	Dąb szypułkowy o obw. 360 cm	Przy drodze
2.	Borów	1482	Dąb szypułkowy o obw. 380 cm	Przy drodze
3.	Borów	1483	Dąb szypułkowy o obw. 350 cm	Przy drodze
4.	Brzeźno	1485	Dąb szypułkowy o obw. 430 cm	park
5.	Brzeźno	1486	Lipa drobnolistna o obw. 430 cm	park
6.	Brzeźno	1487	Dąb szypułkowy o obw. 440 cm	park
7.	Brzeźno	1488	Jesion wyniosły o obw. 325 cm	park
8.	Brzeźno	1489	Dąb szypułkowy o obw. 500 cm	park
9.	Brzeźno	1490	Dąb szypułkowy o obw. 460 cm	park
10.	Budzicz	1500	Platan klonolistny o obw. 820 cm	Park RSP.
11.	Budzicz	1501	Buk zwyczajny odmiana czerwolistna	Park RSP.
12.	Budzicz	1502	Wiąz szypułkowy	Park RSP.
13.	Budzicz	1503	Buk zwyczajny odmiana czerwolistna o obw. 430 cm	Park RSP.
14.	Budzicz	1504	Buk zwyczajny odmiana czerwolistna o obw. 340 cm	Park RSP.
15.	Budzicz	1505	Klon zwyczajny	Park RSP.
16.	Chodlewko	1477	Dąb szypułkowy o obw. 415 cm	Park ALP.
17.	Chodlewko	1478	Dąb szypułkowy o obw. 390 cm	Park ALP.
18.	Chodlewko	1479	Dąb szypułkowy o obw. 425 cm	Park ALP.
19.	Chodlewko	1480	Dąb szypułkowy o obw. 610 cm	Park ALP.
20.	Jagoszyce	1506	Dąb szypułkowy o obw. 460 cm	Park komunalny.
21.	Jagoszyce	1507	Jesion wyniosły o obw. 400 cm	Park

				komunalny.
22	Jagoszyce	1508	Dąb szypułkowy o obw. 600 cm	Park komunalny.
23	Jagoszyce	1509	Grab zwyczajny o obw. 300 cm	Park komunalny.
24	Jagoszyce	1510	Dąb szypułkowy o obw. 550 cm	Park komunalny.
25	Jagoszyce	1511	Platan klonolistny o obw. 500 cm	Park komunalny.
26	Krościna Mała	1512	Lipa drobnolistna o obw. 320 cm	Stacja Doświadczalna Oceny Odnawień
27	Kaszyce Wielkie-Gąski	1523	Robinia biała o obw. 360 cm	przy drodze we wsi
28	Kopaszyn	1514	Platan klonolistny o obw. 470 cm	nad stawem
29	Kopaszyn	1515	Dąb szypułkowy o obw. 490 cm	własność prywatna we wsi
30	Kosinowo	1516	Lipa drobnolistna o obw. 150-250 cm	przy drodze do Gorkowic.
31	Kosinowo	1517	Kasztanowiec zwyczajny o obw. 370 cm	PGR
32	Kosinowo	1518	Dąb szypułkowy o obw. 390 cm	Obok PGR
33	Ligota Strupińska	1442	Dąb szypułkowy o obw. 405 cm	przy drodze na północny-wschód od wsi
34	Ligota Strupińska	1443	Dąb szypułkowy o obw. 580 cm	przy drodze na Pn- wschód od wsi.
35	Ligota Strupińska	1444	Żywotnik zachodni o obw. 180 cm	park podworski
36	Ligota Strupińska	1445	Dąb szypułkowy o obw. 440 cm	park podworski
37	Ligota Strupińska	1446	Dąb szypułkowy o obw. 430 cm	park podworski
38	Ligota Strupińska	1447	Dąb szypułkowy o obw. 410 cm	park podworski
39	Ligota Strupińska	1448	Dąb szypułkowy o obw. 380 cm	park podworski
40	Ligota Strupińska	1449	Lipa srebrzysta o obw. 280 cm	park podworski
41	Ligota Strupińska	1450	Sosna rumelijska o obw. 250 cm	park podworski
42	Ligota Strupińska	1451	Sosna rumelijska o obw. 250 cm	park podworski
43	Ligota Strupińska	1452	Robinia biała o obw. 430 cm	park podworski
44	Ligota Strupińska	1453	Robinia biała o obw. 390 cm	park podworski
45	Ligota Strupińska	1454	Dąb szypułkowy o obw. 430 cm	Przy drodze w parku.
46	Ligota Strupińska	1455	Klon polny o obw. 150 cm	Przy drodze w parku.

47	Ligota Strupińska	1456	Dąb szypułkowy o obw. 490 cm	Przy drodze w parku.
48	Ligotka	1513	Dąb szypułkowy o obw. 380 cm	we wsi
49	Pawłów Trzebnicki	1519	Dąb szypułkowy o obw. 370 cm	obok kościoła
50	Piotrkowice	1460	Dąb szypułkowy o obw. 450 cm	park
51	Piotrkowice	1461	Dąb szypułkowy o obw. 480 cm	park
52	Piotrkowice	1462	Dąb szypułkowy o obw. 580 cm	park
53	Piotrkowice	1463	Dąb szypułkowy o obw. 540 cm	park
54	Piotrkowice	1464	Dąb szypułkowy o obw. 600 cm	park
55	Piotrkowice	1465	Klon polny o obw. 230 cm	park
56	Piotrkowice	1466	Dąb szypułkowy o obw. 735 cm	park
57	Piotrkowice	1467	Lipa drobnolistna o obw. 460 cm	park
58	Piotrkowice	1468	Cypryś błotny o obw. 340 cm	Przy bramie wjazdowej do pałacu.
59	Piotrkowice	1469	Kasztanowiec zwyczajny o obw. 360 cm	Przy drodze
60	Piotrkowice	1470	Dąb szypułkowy o obw. 720 cm	Przy drodze
61	Piotrkowice	1471	Dąb szypułkowy o obw. 710 cm	Przy drodze
62	Skokowa	1472	Dąb szypułkowy o obw. 400 cm	Między drogą a stawem
63	Skokowa	1473	Dąb szypułkowy o obw. 520 cm	Między drogą a stawem
64	Skokowa	1474	Topola czarna o obw. 395 cm	Między drogą a stawem
65	Skokowa	1475	Dąb szypułkowy o obw. 510 cm	zadrzewienia na pd. od stawu
66	Skokowa	1476	Dąb szypułkowy o obw. 420 cm	zadrzewienia na pd. od stawu.
67	Strupina	1457	Dąb szypułkowy o obw. 395 cm	obok Domu Towarowego
68	Strupina	1458	Dąb szypułkowy o obw. 460 cm	przy drodze do Górowa
69	Strupina	1459	Dąb szypułkowy o obw. 350 cm	przy drodze do Górowa
70	Wilkowa	1491	Buk zwyczajny odmiana czerwono listna o obw. 440 cm	Park
71	Wilkowa	1492	Dąb szypułkowy o obw. 445 cm	Park podworski
72	Wilkowa	1493	Głaz narzutowy	Przy drodze
73	Wilkowa	1494	Żywotnik zachodni o obw. 110 cm	Przy skrzyżowaniu dróg
74	Wilkowa	1495	Dąb szypułkowy o obw. 230 cm	Przy stawie
75	Wilkowa	1496	Jesion wyniosły o obw. 300 cm	Przy stawie
76	Wilkowa	1497	Dąb szypułkowy o obw. 530 cm	Przy PGR
77	Wilkowa	1498	Dąb szypułkowy o obw. 420 cm	przy drodze do wsi Gola,

				przed lasem
78	Wilkowa	1499	Dąb szypułkowy o obw. 420 cm	przy drodze do wsi Gola, przed lasem
79	Wilkowa	1520	Buk zwyczajny odmiana czerwono listna o obw. 385 cm	własność prywatna we wsi.
80	Zakrzewo	1521	Dąb szypułkowy o obw. 620 cm	Przy drodze
81	Zakrzewo	1522	Dąb szypułkowy odmiana kolumnowa o obw. 290 cm	PGR

2. Wartości środowiska przyrodniczego, planowanych do objęcia ochroną prawną

1) Obszar chronionego krajobrazu Wzgórza Trzebnickie

Teren projektowanego obszaru chronionego krajobrazu rozciąga się w południowej i zachodniej części gminy, obejmując swym zasięgiem miejscowości Borów, Brzeźno, Gola, Górowo, Jagoszyce, Kopaszyn, Krościna Mała, Ligota Strupińska, Pększyn, Piotrkowice, Raszowice, Skokowa, Strupina, Świerzów, Wilkowa, część miasta Prusice i wsi Pawłów Trzebnicki, Dębica, Krościna Wielka, Wszemirów.

2) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą”

Przez północno-wschodnią część gminy przebiega granica projektowanego Obszaru Ochrony Siedlisk „Ostoja nad Baryczą”. Fragment obszaru Natura 2000 znajduje się w okolicach miejscowości Gąski (przysiółek wsi Kaszyce Wielkie). Na terenie obszaru zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

3) Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Prusice występują zróżnicowane pod względem przyrodniczym typy środowisk, które tworzą naturalne elementy krajobrazu, będące pozostałością występujących niegdyś na danym terenie zbiorowisk np. niewielkie bagna i torfowiska, zadrzewienia śródpolne, starorzecza, nasłonecznione wzniesienia, jak i środowiska powstałe na skutek działalności człowieka, takie jak stawy rybne, żwirownie czy piaskownie. Wiele z nich zostało zakwalifikowane do objęcia ochroną w postaci użytku ekologicznego. Aktualnie jest obecnie objęcie ochroną 39 terenów.

Wykaz proponowanych użytków ekologicznych

TAB.VI.2

Nr użytku	Położenie, charakterystyka użytku
01	zadrzewienia ok.300 m. od wsi Jagoszyce
02	zadrzewienia śródpolne przy drodze Brzeźno – Borówek, grunt stanowi własność AWRSP
03	grupa zadrzewień z oczkami wodnymi ok.1 km od Piotrkowic
05	oczka wodne przy drodze z Prusic do Kaszyc Wielkich
06	obniżenie terenu przy drodze E 83 na południe od Pawłowa Trzebnickiego grunt stanowi własność AWRSP
07	zadrzewienia śródpolne z ciekim wodnym na południowy – zachód od Wszemirowa, grunt stanowi własność AWRSP, gminy i prywatnego właściciela
08	dolina Strugi I między Świerzowem a Kopaszynem, grunt stanowi własność WZMiUW Wrocław OR Trzebnica
09	oczka wodne ok.400 m. na wschód od Kopaszyna własność ALP Nadleśnictwo

	Oborniki Śląskie
10	łąka pomiędzy Prusicami a Kopaszynem
11	podmokłe obniżenie terenu ok.500 m. na południe od Prusic
12a,b,	obniżenie terenu przy drodze z Prusic do Goli i zadrzewienie śródpolne przy tej drodze
13	zbiornik wodny ok.500 m. na południowy wschód od Wilkowej, własność ALP Nadleśnictwo Oborniki Śląskie
14	piaskownia przy drodze Brzeźno – Korea, grunt stanowi własność AWRSP,OT Wrocław
15	zadrzewienie między Jagoszycami a Łęgowem, grunt stanowi własność Gminy Prusice
16	zadrzewienie śródpolne ok.1km na północny wschód od Jagoszyc
17	trzciniowisko 1 km na północ od Pietrowic Małych
18	zarośnięty, śródleśny staw ok.1,5 km na północny zachód od Ligotki, własność Gospodarstwo Rybackie w Radziądzu
20	śródleśny staw ok.1,3 km na północny zachód od Ligotki, własność Gospodarstwo Rybackie w Radziądzu
22	oczko wodne ok.0,5 km na północny zachód od Krościny Wielkiej
23	oczko wodne przy wsi Dębica,
24	oczko wodne na północ od wsi Dębica
25	zarośnięte dno stawu ok.300 m. na północ od Dębicy
27	oczko wodne ok.1 km na północ od Pększyna
28	oczko wodne w zadrzewieniu ok.2 km na południowy zachód od Krościny Wielkiej, grunt stanowi własność AWRSP,OT Wrocław
29	zadrzewienie o charakterze grądu między Chodlewkiem a Borówkiem, grunt stanowi w większości własność Skarbu Państwa i Gminy Prusice
33	wyspy na stawach rybnych w Rakach, własność Gospodarstwo Rybackie w Radziądzu
34	stawy w Piotrkowicach Wielkich, grunt stanowi własność Gminy Prusice
35	zarośnięty staw w Zakrzewie po lewej stronie drogi do Raszowic. grunt stanowi własność AWRSP,OT Wrocław
36	żwirownia między Raszowicami a Zakrzewem, grunt stanowi własność AWRSP,OT Wrocław
37	trzciniowisko na północ od Raszowic
39	zadrzewienie śródpolne ok.1.5 km od Piotrkowic, grunt stanowi własność AWRSP,OT Wrocław
40	zadrzewienie śródpolne ok.500 m. na północny-zachód od Strupiny, własność Koła Łowieckiego Żubr w Skokowej
41	staw – Młyn Strupiński, w obrębie Skokowa, punkt czerpania wody. grunt stanowi własność AWRSP,OT Wrocław
42	zadrzewienie na wschód od młyna w Strupinie w obrębie wsi Skokowa, grunt stanowi własność AWRSP,OT Wrocław
43	staw rybny na południe od Borowa, własność ALP Nadleśnictwo Oborniki Śląskie
45	oczko wodne w cegielni obręb Górowo, własność ALP Nadleśnictwo Oborniki Śląskie
46	zadrzewienie między Strupiną a Górowem (ok.1 km na północ od Górowa), grunt stanowi własność AWRSP,OT Wrocław
47	stara piaskownia w Górowie, grunt stanowi własność Gminy Prusice

uwaga: numeracja zgodnie z opracowaniem „pro Natura”

4) Rezerwaty

Rezerwat przyrody jest obszarem obejmującym zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej, mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych bądź krajobrazowych.

Na terenie gminy planuje się utworzenie dwóch rezerwatów przyrody:

- „Ols koło Pększyna” - rezerwat leśny o powierzchni ok. 81 ha,
- „Stawy w Ligocie Strupińskiej” – rezerwat leśny, wodny o powierzchni ok. 59 ha.

5) Zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych. Na terenie gminy przewiduje się wyznaczenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego w Ligocie Strupińskiej.

6) Główny Zbiornik Wód Podziemnych – Pradolina Baryczy – Głogów E 303

Ustala się następujące zasady polityki przestrzennej dla obszaru GZWP:

- ochrona przed zanieczyszczeniami obszarowymi i punktowym zasobów wody w ich naturalnych magazynach,
- ochrona i rozbudowa zieleni leśnej,
- ochrona przed nadmierną eksploatacją ujęć wody i lokalizowaniem inwestycji mogących oddziaływać niekorzystnie na glebę i wody,
- prowadzenie rygorystycznej gospodarki wodno- ściekowej.

3. Charakterystyka walorów przyrodniczych miejscowości

Na terenie gminy znajduje się wiele cennych walorów środowiska przyrodniczego, objętych lub przewidzianych do objęcia ochroną.

Większość obszaru podlega ochronie ze względu na ochronę wód, znaczna część jest lub ma być obszarem chronionym przyrodniczym.

Najbogatsze w walory środowiska przyrodniczego są: Ligota Strupińska, Piotrkowice, Gąski (Kaszyce Wielkie), Wilkowa.

Lp	Miejscowość	Obszary cenne pod względem przyrodniczym								Chronione gatunki zwierząt i roślin		
		istniejące				projektowane i proponowane						
		Rezerwaty	Park Dolina Baryczy	obszar zasobowy zbiornika	las chroniony	Użytki ekologiczne	obszar chroniony o krajobrazu Wzgórz Trzebnickich	obszar ochrony GZWP		liczba gatunków zwierząt	liczba gatunków roślin	drzewa pomnikowe
								ONO	OWO			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Borów				•	3	•	•		1	4	3
2.	Brzeźno						•	•		2	5	6
3.	Budzicz				•		•	•		-	2	6
4.	Chodlewko					1	•	•	•	3	2	4
5.	Dębica			•		4		•	•	1	-	-
6.	Gola						•	•		-	2	-
7.	Górowo				•	2	•	•		5(1 stanowisko bociana czarnego ze strefą występowania)	3	-
8.	Jagoszyce					2		•		3	1	6
9.	Kaszyce Wielkie		•						•	2	6	1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
10.	Kopaszyn					2	•	•		-	3	2
11.	Kosinowo						•	•		-	2	3
12.	Krościna Mała					2		•		-	1	1
13.	Krościna Wielka	•		•		1		•	•	1	4	-
14.	Ligota Strupińska	•			•	1	•	•		4	4	15
15.	Ligotka.			•					•	2 (1 stanowisko bociana czarnego ze strefą występowania)	6	1
16.	Pawłów Trzeb.			•		1	•	•		1	-	1
17.	Pększyn	•		•	•	1		•	•	3	3	-
18.	Pietrowice Małe			•	•	1		•	•	3	7	-
19.	Piotrkowice			•	•	3	•	•	•	2	4	12
20.	Prusice			•	•	3	•	•	•	-	-	-
23.	Raszowice			•		2	•	•	•	1	2	-
22.	Skokowa					2	•	•		3	3	5
23.	Strupina						•	•		-	3	3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
24.	Świerzó w						•	•		-	3	-
25.	Wilkowa					2	•	•		1	1	10
26.	Wszemir ów				•	1	•	•	•	-	3	-
27.	Zakrzew o			•		1		•	•	-	-	2

ROZDZIAŁ VII STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

1. Walory środowiska kulturowego gminy

Gmina Prusice posiada bardzo duże walory zabytkowe. Są tu obiekty architektury, budownictwa, stanowiska archeologiczne, założenia zieleni, zespoły architektoniczno-krajobrazowe a także układy urbanistyczne.

Najwyższą wartość posiada układ urbanistyczny Prusic, któremu przypisuje się znaczenie ponadregionalne, układ Strupiny posiada znaczenie regionalne.

Zabytkowe obiekty architektury i budownictwa znajdują się we wszystkich wsiach gminy. Znajduje się tu 19 zespołów pałacowo-dworskich najczęściej z założeniem parkowym, 4 zespoły kościelne i 410 obiektów i zespołów zabudowy wiejskiej. Najcenniejszym, o znaczeniu ponadregionalnym jest zespół pałacowo-parkowy w Piotrkowicach, zespoły w Ligocie Strupińskiej i Brzeźnie mają znaczenie regionalne. Zespół sakralny w Prusicach ma znaczenie ponadregionalne a zespół w Pawłowie Trzebnickim znaczenie regionalne.

Największa ilość obiektów wpisanych do rejestru i ewidencji zabytków występuje w Prusicach (138), Strupinie (39), Piotrkowicach (35), Pawłowie Trzebnickim (33) oraz Raszowicach i Wszemirowie – po 22.

Opracowania konserwatorskie określają wymagania dla terenów i obiektów o wartościach zabytkowych. Wyznaczone zostały strefy „A”, „B”, „K”, „E” ochrony konserwatorskiej, strefy „W”, „OW” ochrony archeologicznej, i strefy ochrony zabytkowych układów zieleni kształtowanej.

Strefa „A” ścisłej ochrony obejmuje obszar, uznany za szczególnie ważny jako materialne świadectwo historyczne. Na terenie gminy strefy takie wyznaczono w następujących miejscowościach: Prusice, Ligota Strupińska, Strupina, Piotrkowice.

Strefa „B” obejmuje obszary, w których elementy dawnego układu zachowały się w stosunkowo dobrym stanie. Na terenie gminy strefy takie wyznaczono w osiemnastu miejscowościach - Borów, Brzeźno, Budzicz, Dębica, Górowo, Jagoszyce, Kaszyce Wielkie, Kopaszyn, Kosinowo, Krościna Mała, Pawłów Trzebnicki, Piotrkowice, Pietrowice Małe, Prusice, Raszowice, Strupina, Wilkowa, Wszemirow.

Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego obejmuje tereny integralnie związane z zespołem zabytkowym, lub obszary o ukształtowanym w wyniku działalności ludzkiej o charakterystycznym wyglądzie. Strefy takie wyznaczono w miejscowościach Górowo, Chodlewko, Krościna Wielka, Ligota Strupińska, Prusice.

Strefa „E” ochrony ekspozycji układu zabytkowego wyznaczona została w miejscowościach Ligota Strupińska, Pawłów Trzebnicki, Prusice i Strupina oraz Piotrkowice.

W gminie Prusice wyznaczono też strefy ochrony archeologicznej. Strefa „W” obejmuje stanowiska posiadające własną formę krajobrazową na przykład grodziska. Wyznaczono ją dla stanowisk w miejscowościach Pietrowice Małe i Prusice. Strefa „OW” obserwacji archeologicznej jest wyznaczona dla miejscowości o metryce średniowiecznej. Strefy „OW” ochrony archeologicznej wyznaczone są we wszystkich miejscowościach gminy.

Na terenie gminy znajduje się łącznie 435 zarejestrowanych stanowisk archeologicznych o powierzchni do 0.5 ha, 139 stanowisk o powierzchni powyżej 0.5 ha. i 34 stanowiska o nieustalonej lokalizacji.

2. Obiekty objęte ochroną konserwatorską

Obiekty wpisane do rejestru zabytków (stan na dzień 14.04.2009 r.) i wojewódzkiej ewidencji zabytków

TAB.VII.1

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków	Karta ewid.
BORÓW						
1.	Borów	Zespół dworsko-folwarczny:		XIX/XX	645/W z dn. 30.05.90	Biała
a.	Borów	Rządcówka		ok. 1898		Biała
b.	Borów	Dom mieszk.	Nr 15	1896	645/W z dn. 30.05.90	Biała
c.	Borów	Oficyna	Nr 14	1896	645/W z dn. 30.05.90	
d.	Borów	Dom ogrodnika		p. XX		Biała
e.	Borów	Spichlerz		ok. 1840	645/W z dn. 30.05.90	Biała
f.	Borów	Obora		k. XIX		
g.	Borów	Stodoła		XIX/XX		
h.	Borów	Park dworski z fragm. muru		ok. 1840, k. XIX	645/W z dn. 30.05.90	
2.	Borów	Dom mieszk.	Nr 2	k. XIX		
3.	Borów	Dom mieszk.	Nr 5	ok. 1900		
4.	Borów	Szkoła podstawowa	Nr 8	ok. 1915		
5.	Borów	Dom mieszk.	Nr 11	k. XIX		
a.	Borów	Bud. mieszk.-gosp.	Nr 11	k. XIX		
6.	Borów	Dom mieszk.	Nr 12	k. XIX		
7.	Borów	Dom mieszk.	Nr 13	p. XX		
8.	Borów	Dom mieszk.	Nr 21	ok. 1920		
BRZEŻNO						
1.	Brzeżno	Zespół dworsko-folwarczny:		XIX/XX		Biała
a.	Brzeżno	Pałac	Nr 1	ok. 1830, 1913	605/W z dn. 11.06.87	
b.	Brzeżno	Stodoła	Nr 1	poł. XIX		
c.	Brzeżno	Oficyna mieszk., d. stajnia i wozownia	Nr 3	ok. 1910		Wkładka
d.	Brzeżno	Park dworski		1 poł. XIX, ok. 1870	402/W z dn. 16.05.78	
2.	Brzeżno	Dom mieszk.	Nr 19	ok. 1905		
a.	Brzeżno	Stodoła	Nr 19	XIX/XX		
BUDZICZ						
1.	Budzicz	Zespół dworski:				Biała
a.	Budzicz	Dom mieszk.	Nr 26	k. XIX		
b.	Budzicz	Bud. gosp. I		ok. 1870		
c.	Budzicz	Bud. gosp. II		ok. 1870		
d.	Budzicz	Gołębnik		ok. 1870		
e.	Budzicz	Stodoła		1909		Biała

f.	Budzicz	Obora I		ok. 1890		Biała
g.	Budzicz	Obora II		ok. 1860		
h.	Budzicz	Magazyn (ruina)		ok. 1860		
i.	Budzicz	Bud. gosp.		k. XIX		
j.	Budzicz	Spichlerz i stajnia		1835		Wkładka
k.	Budzicz	Brama parkowa I		ok. 1870		
l.	Budzicz	Brama parkowa II		ok. 1870		
ł.	Budzicz	Park dworski		XVIII/XIX	409/W z dn. 24.05.78	
2.	Budzicz	Zespół mieszk.-gosp.:				
a.	Budzicz	Szkoła, ob. dom mieszk.		ok. 1915		
b.	Budzicz	Bud. gosp. I		ok. 1915		
c.	Budzicz	Bud. gosp. II		ok. 1915		
d.	Budzicz	d. bud. WC		ok. 1915		
3.	Budzicz	Dom mieszk.	Nr 4	k. XIX		
4.	Budzicz	Obora	Nr 5	k. XIX		
5.	Budzicz	Dom mieszk.	Nr 11	XIX/XX		
6.	Budzicz	Dom mieszk.	Nr 14	1894		
7.	Budzicz	Dom mieszk.	Nr 24	XIX/XX		
a.	Budzicz	Stodoła	Nr 24	XIX/XX		
CHODLEWKO						
1.	Chodlewko	Zadrzewienie parkowe		2 poł. XIX		
2.	Chodlewko	Bud. gosp.	Nadleśnictwo	2 poł. XIX		
3.	Chodlewko	Dom mieszk.	Nr 3	1907		
4.	Chodlewko	Stodoła	Nr 15	k. XIX		
5.	Chodlewko	Dom mieszk.	Nr 18	ok. 1880		
DĘBNICA						
1.	Dębica	Zespół dworski:		XIX/XX		Biała
a.	Dębica	Dom zarządcy	Nr 19	ok. 1870		
b.	Dębica	Spichlerz	Nr 19	ok. 1870		
c.	Dębica	Stodoła	Nr 19	k. XIX		
d.	Dębica	Stajnia		k. XIX		Wkładka
e.	Dębica	Park krajobrazowy		2 poł. XIX		
2.	Dębica	Stodoła	Nr 2	k. XIX		
3.	Dębica	Stodoła	Nr 3	XIX/XX		
4.	Dębica	Dom mieszk.	Nr 7	p. XX		
5.	Dębica	Dom mieszk.	Nr 12	p. XX		
GOLA						
1.	Gola	Dom mieszk.	Nr 6	XIX/XX		
a.	Gola	Stodoła	Nr 6	XIX/XX		
2.	Gola	Bud. gosp.	Nr 15	p. XX		
GÓROWO						
1.	Górowo	Cmentarz poewang.	na pn. od wsi	2 poł. XIX		Karta
2.	Górowo	Zespół dworsko-folwarczny:		XVIII-XX		Biała
a.	Górowo	Pałac	Nr 47	XVIII/XIX 1908		
b.	Górowo	Oficyna gosp.		ok. 1880		

c.	Górowo	Oficyna mieszk.	Nr 45	1896		Biała
d.	Górowo	Obora	Nr 44	ok. 1880		Biała
e.	Górowo	Stodoła		ok. 1840		Biała
f.	Górowo	Stajnia		XIX		Biała
g.	Górowo	Park dworski		poł. XIX	406/W z dn. 24.05.78	
3.	Górowo	Szkoła podstawowa		p. XX		
4.	Górowo	Dom mieszk.	Nr 8	p. XX		
5.	Górowo	Dom mieszk.	Nr 12	XIX/XX		
6.	Górowo	Dom mieszk.	Nr 18	XIX/XX		
7.	Górowo	Dom mieszk.	Nr 24	k. XIX, p. XX		
a.	Górowo	Stodoła	Nr 24	k. XIX		
8.	Górowo	Dom mieszk.	Nr 26	ok. 1930		
9.	Górowo	Dom mieszk., ob. sklep	Nr 28	k. XIX		
a.	Górowo	Bud. gosp.	Nr 28	ok. 1880		
10.	Górowo	Stodoła	Nr 29	p. XX		
11.	Górowo	Dom mieszk.	Nr 37	p. XX		
12.	Górowo	Dom mieszk.	Nr 38	ok. 1860		
a.	Górowo	Bud. gosp.	Nr 38	ok. 1880		
13.	Górowo	Bud. gosp.	Nr 40	XIX/XX		
14.	Górowo	Dom mieszk.	Nr 45	ok. 1905		
15.	Górowo	Bud. gosp.	Nr 50	ok. 1870		
16.	Górowo	Dom mieszk.	Nr 57	ok. 1905		
JAGOSZYCE						
1.	Jagoszyce	Zespół dworski:		XIX/XX		Biała
a.	Jagoszyce	Oficyna dworska	Nr 19-22	ok. 1850, ok. 1900		Biała
b.	Jagoszyce	Dom mieszk.	Nr 17	k. XIX		Biała
c.	Jagoszyce	Spichlerz	Nr 17	2 poł. XIX		
d.	Jagoszyce	Bud. gosp.	Nr 17	k. XIX		Biała
e.	Jagoszyce	Dom mieszk.	Nr 18	1850-90		Biała
f.	Jagoszyce	Obora	Nr 18	1901		
g.	Jagoszyce	Obora	Nr 22	2 poł. XIX		
h.	Jagoszyce	Bud. gosp.	Nr 22	k. XIX		
i.	Jagoszyce	Wozownia	Nr 22	k. XIX		
j.	Jagoszyce	Park dworski		XIX		
2.	Jagoszyce	Dom mieszk.	Nr 9	k. XIX		
3.	Jagoszyce	Dom mieszk.	Nr 11	p. XX		
4.	Jagoszyce	Dom mieszk.	Nr 25	ok. 1910		
KASZYCE WIELKIE						
1.	Kaszyce Wielkie	Zespół folwarku:				Biała
a.	Kaszyce Wielkie	Oficyna mieszk.	Nr 27	ok. 1925		Wkładk a
b.	Kaszyce Wielkie	Oficyna mieszk.	Nr 27 d	poł. XIX		
c.	Kaszyce Wielkie	Obora	Nr 27 b	k. XIX		Wkładk a
2.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.	Nr 6	1877		
3.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.	Nr 12	k. XIX		
4.	Kaszyce Wielkie	Dom Ludowy	Nr 13	ok. 1905		
5.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.	Nr 14	k. XIX		
6.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.	Nr 16	ok. 1910		
a.	Kaszyce Wielkie	Bud. gosp.	Nr 16	ok. 1910		

b.	Kaszyce Wielkie	Stodoła	Nr 16	ok. 1910		
7.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.	Nr 18	ok. 1880		
a.	Kaszyce Wielkie	Brama	Nr 18	p. XX		
8.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.		ok. 1910		
9.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.	Nr 20	ok. 1880		
a.	Kaszyce Wielkie	Stodoła	Nr 20	k. XIX		
10.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.	Nr 21	ok. 1900		
11.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk., ob. poczta	Nr 23	ok. 1915		
12.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.	Nr 26	ok. 1890		
a.	Kaszyce Wielkie	Stodoła	Nr 26	k. XIX		
13.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.	Nr 28	ok. 1890		
14.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.	Nr 32	p. XX		
15.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.	Nr 33	p. XX		
16.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.	Nr 36	ok. 1890		
a.	Kaszyce Wielkie	Bud. gosp.	Nr 36	k. XIX		
17.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.	Nr 37	ok. 1910		
18.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.	Nr 40	p. XX		
19.	Kaszyce Wielkie	Dom mieszk.	Nr 42	ok. 1910		
KOPASZYN						
1.	Kopaszyn	Zespół dworski:				Biała
a.	Kopaszyn	Ujeżdżalnia	Nr 12	1897		
b.	Kopaszyn	Stodoła	Nr 12	ok. 1900		
c.	Kopaszyn	Stajnie	Nr 12	ok. 1890		
d.	Kopaszyn	Bud. mieszk.-gosp.	Nr 13-14	1810, ok. 1910		
e.	Kopaszyn	Magazyn	Nr 13-14	1812, 1891, 1929		
f.	Kopaszyn	Furta	obok magazynu	ok. 1890		
g.	Kopaszyn	Most		poł. XIX		
h.	Kopaszyn	Podjazd do pałacu		poł. XIX		
i.	Kopaszyn	Stajnia, ob. mieszkania		1894		Biała
j.	Kopaszyn	Brama folwarku		ok. 1895		
k.	Kopaszyn	Park dworski		ok. 1894		
l.	Kopaszyn	Cmentarz rodowy	na wsch. od folwarku	2 poł. XIX		Karta
2.	Kopaszyn	Dom mieszk.	Nr 2	ok. 1905		
3.	Kopaszyn	Dom mieszk.	Nr 10	ok. 1890		
a.	Kopaszyn	Spichlerz	Nr 10	ok. 1850		
4.	Kopaszyn	Dom mieszk.	Nr 11	1802		
KOSINOWO						
1.	Kosinowo	Zespół dworski:				Biała
a.	Kosinowo	Pałac		ok. 1870		
b.	Kosinowo	Oficyna mieszk.		1890		Biała
c.	Kosinowo	Obora		XIX		Biała
d.	Kosinowo	Stodoła I		1837		Biała
e.	Kosinowo	Stodoła II		XIX		Biała
f.	Kosinowo	Wieża		XIX		Wkładka
g.	Kosinowo	Brama		1890		
h.	Kosinowo	Park pałacowy		XIX		

KROŚCINA MAŁA						
1.	Krościna Mała	Zespół pałacowo-folwarczny:				Biała
a.	Krościna Mała	Pałac	Nr 19	ok. 1880		
b.	Krościna Mała	Oficyna mieszk. I, ob. punkt biblioteczny	Nr 12	poł. XIX, XX		
c.	Krościna Mała	Oficyna mieszk. II	Nr 12	ok. 1880		
d.	Krościna Mała	Spichlerz	Nr 12	p. XX		Biała
e.	Krościna Mała	Stodoła I	Nr 12	p. XX		Biała
f.	Krościna Mała	Stodoła II	Nr 12	p. XX		Biała
g.	Krościna Mała	Obora	Nr 12	p. XX		Biała
h.	Krościna Mała	Dom mieszk.	Nr 12 a	ok. 1880		Biała
i.	Krościna Mała	Bud. gosp. I, ob. chlewnia	Nr 12 a	1864		Biała
j.	Krościna Mała	Bud. gosp. II, ob. chlewnia	Nr 12 a	1864		Biała
k.	Krościna Mała	Dom mieszk.		p. XX		Biała
l.	Krościna Mała	Stodoła		p. XX		Biała
m.	Krościna Mała	Stajnia		p. XX		Biała
n.	Krościna Mała	Park pałacowy		XIX		
2.	Krościna Mała	Dom mieszk.	Nr 5-5 a	k. XIX		
a.	Krościna Mała	Stodoła	Nr 5-5 a	k. XIX		
3.	Krościna Mała	Dom mieszk.	Nr 9	ok. 1900		
4.	Krościna Mała	Dom mieszk.	Nr 13 b	ok. 1930		
5.	Krościna Mała	Dom mieszk.	Nr 15 b	ok. 1900		
KROŚCINA WIELKA						
1.	Krościna Wielka	Zespół dworski:		XIX/XX		Biała
a.	Krościna Wielka	Dom mieszk.	Nr 36	ok. 1880		
b.	Krościna Wielka	Dom mieszk.	Nr 38	ok. 1890		Wkładka
c.	Krościna Wielka	Dom mieszk.-gosp.	Nr 39	poł. XIX, ok. 1905		Wkładka
d.	Krościna Wielka	Bud. gosp.	Nr 39	p. XX		
e.	Krościna Wielka	Brama	Nr 39	ok. 1905		
f.	Krościna Wielka	Kuźnia		ok. 1880		
g.	Krościna Wielka	Park dworski		XIX		
2.	Krościna Wielka	Stodoła	Nr 1	2 poł. XIX		
3.	Krościna Wielka	Zespół bud. gosp.:	Nr 5			
a.	Krościna Wielka	Stodoła	Nr 5	1882		
b.	Krościna Wielka	Obora	Nr 5	1880		
c.	Krościna Wielka	Chlew	Nr 5	ok. 1880		
4.	Krościna Wielka	Dom mieszk.	Nr 12	XIX/XX		
5.	Krościna Wielka	Stodoła	Nr 13	ok. 1920		
6.	Krościna Wielka	Stodoła	Nr 15	k. XIX		
7.	Krościna Wielka	Stodoła	Nr 16	p. XIX		
8.	Krościna Wielka	Stodoła	Nr 18	p. XIX		
9.	Krościna Wielka	Dom mieszk.	Nr 19	p. XX		
10.	Krościna Wielka	Dom mieszk.	Nr 20	ok. 1915		
11.	Krościna Wielka	Stodoła	Nr 22	k. XIX		
12.	Krościna Wielka	Dom mieszk.	Nr 29	1912		
13.	Krościna Wielka	Stodoła	Nr 34	k. XIX		
14.	Krościna Wielka	Dom mieszk.	Nr 40	p. XX		

15.	Krościna Wielka	Stodoła	Nr 45	k. XIX		
16.	Krościna Wielka	Dom mieszk.	Nr 49	p. XX		
17.	Krościna Wielka	Dom mieszk.	Nr 50	ok. 1910		
18.	Krościna Wielka	Dom mieszk.	Nr 54	ok. 1910		
19.	Krościna Wielka	Bud. gosp.	Nr 55	ok. 1890		

LIGOTA STRUPIŃSKA						
1.	Ligota Strupińska	Zespół pałacowo-folwarczny:		XIX/XX		Biała
a.	Ligota Strupińska	Pałac	Nr 22	ok. 1890	597/W z dn. 19.12.88	Biała
b.	Ligota Strupińska	Dom mieszk.	Nr 24	ok. 1840		
c.	Ligota Strupińska	Dom mieszk.	Nr 26	ok. 1905		
d.	Ligota Strupińska	Oficyna mieszk.	Nr 28	ok. 1850		
e.	Ligota Strupińska	Kuźnia		ok. 1915		
f.	Ligota Strupińska	Obora I				Wkładka
g.	Ligota Strupińska	Obora II		ok. 1905		Wkładka
h.	Ligota Strupińska	Park dworski		k. XIX	404/W z dn. 24.05.78	
2.	Ligota Strupińska	Dom mieszk.	Nr 1	p. XX		
3.	Ligota Strupińska	Dom mieszk.	Nr 2	ok. 1850		
4.	Ligota Strupińska	Dom mieszk.	Nr 5	1887		
5.	Ligota Strupińska	Stodoła	Nr 6	k. XIX		
6.	Ligota Strupińska	Dom mieszk.	Nr 7	XIX/XX		
7.	Ligota Strupińska	Dom mieszk.	Nr 8	ok. 1905		
8.	Ligota Strupińska	Stodoła	Nr 12	k. XIX		
9.	Ligota Strupińska	Dom mieszk.	Nr 13	k. XIX		
a.	Ligota Strupińska	Stodoła	Nr 13	k. XIX		
10.	Ligota Strupińska	Dom mieszk.	Nr 21	ok. 1915		
LIGOTKA						
1.	Ligotka	Dom mieszk.	Nr 12	k. XIX		
2.	Ligotka	Dom mieszk.	Nr 13	2 poł. XIX		
a.	Ligotka	Stodoła	Nr 13	k. XIX		
3.	Ligotka	Stodoła	Nr 16	2 poł. XIX		
4.	Ligotka	Dom mieszk.	Nr 20	k. XIX		
a.	Ligotka	Stodoła	Nr 20	k. XIX		
5.	Ligotka	Dom mieszk.	Nr 21	poł. XIX		
a.	Ligotka	Stodoła	Nr 21	poł. XIX		
ŁĘGÓW						
1.	Łęgów	Dom mieszk.	Nr 6	1915		
PAWŁÓW TRZEBNICKI						
1.	Pawłów Trzebnicki	Zespół kościelny:				
a.	Pawłów Trzebnicki	Kościół fil. św. Piotra i Pawła		1708-09, p. XX	479 z dn. 18.06.59	Biała Zielona
b.	Pawłów Trzebnicki	Dzwonnica		p. XVIII	479 z dn.	Ziel

					18.06.59	ona
c.	Pawłów Trzebnicki	D. cmentarz par.		p. XVIII		Karta
2.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 4	1863		
3.	Pawłów Trzebnicki	Zespół szkolny:	Nr 6			
a.	Pawłów Trzebnicki	Szkoła podstawowa	Nr 6	ok. 1880		
b.	Pawłów Trzebnicki	Bud. gosp.	Nr 6	p. XX		
4.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 7	1898		
a.	Pawłów Trzebnicki	Obora	Nr 7	1898		
5.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 11	1885		
a.	Pawłów Trzebnicki	Bud. gosp.	Nr 11	ok. 1880		
6.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 12	ok. 1915		
7.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.-gosp.	Nr 14	ok. 1890		
8.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 15	ok. 1860		
9.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 16	ok. 1920		
10.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 17	poł. XIX		
a.	Pawłów Trzebnicki	Bud. gosp.	Nr 17	poł. XIX		
11.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 18	ok. 1880		
12.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 21	ok. 1910		
13.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 22	k. XIX		
14.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 23	ok. 1880		
15.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 26	XIX/XX		
16.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 28	ok. 1890		
17.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 29	ok. 1890		
18.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 33	k. XIX		
a.	Pawłów Trzebnicki	Obora	Nr 33	1894		
19.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 35	p. XX		
20.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.-gosp.	Nr 36	ok. 1880		
a.	Pawłów Trzebnicki	Stodoła	Nr 36	2 poł. XIX		
21.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 39	k. XIX		
22.	Pawłów Trzebnicki	Zespół mieszk.-gosp.:	Nr 47			
a.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 47	ok. 1870		
b.	Pawłów Trzebnicki	D. dom miesz.	Nr 47	przed 1850		
c.	Pawłów Trzebnicki	Stodoła	Nr 47	k. XIX		
23.	Pawłów Trzebnicki	Stodoła	Nr 50	p. XX		
24.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 52	k. XIX		
25.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 53	poł. XIX, k. XIX		
a.	Pawłów Trzebnicki	Stodoła	Nr 53	p. XIX		
26.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 55	ok. 1850		
27.	Pawłów Trzebnicki	Stodoła	Nr 56	2 poł. XIX		
28.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 59	ok. 1860		
29.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 60	p. XX		
30.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 63	k. XIX		
31.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 65	ok. 1900		
32.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 67	p. XX		
33.	Pawłów Trzebnicki	Dom miesz.	Nr 75	p. XX		
PĘKSZYN						
1.	Pększyn	Dom miesz.	Nr 2	ok. 1870		
2.	Pększyn	Dom miesz.	Nr 3	poł. XIX		
3.	Pększyn	Dom miesz.	Nr 4	ok. 1910		
a.	Pększyn	Bud. gosp.	Nr 4	ok. 1910		
4.	Pększyn	Dom miesz.	Nr 5	poł. XIX		
5.	Pększyn	Bud. gosp.	Nr 11	2 poł. XIX		

6.	Pększyn	Dom mieszk.	Nr 12	2 poł. XIX		
a.	Pększyn	Obora	Nr 12	2 poł. XIX		
7.	Pększyn	Dom mieszk.	Nr 16	ok. 1880		
8.	Pększyn	Dom mieszk.	Nr 20	2 poł. XIX		
9.	Pększyn	Dom mieszk.	Nr 21	1880		
10.	Pększyn	Dom mieszk.	Nr 22	2 poł. XIX		
11.	Pększyn	Bud. gosp.	Nr 28	k. XIX		
PIOTRKOWICE						
1.	Piotrkowice	Zespół pałacowo-folwarczny:		XVIII-XX		Biała
a.	Piotrkowice	Pałac		ok. 1693, XIX/XX	1039 z dn. 23.01.64	Biała Zielona
b.	Piotrkowice	Stajnie i wozownia, ob. mieszkania		ok. 1840		Biała
c.	Piotrkowice	Ujeżdżalnia		poł. XIX		Biała
d.	Piotrkowice	Spichlerz		1 poł. XIX	604/W z dn. 10.08.88	Biała
e.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 70	poł. XIX		Biała
f.	Piotrkowice	Kaplica grobowa rodziny von Danckelmann	cmentarz rodowy w parku	ok. 1850		Biała
g.	Piotrkowice	Cmentarz rodowy	park	2 poł. XIX		Karta
h.	Piotrkowice	Park pałacowy		XIX	403/W z dn. 24.05.78	
2.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 9	ok. 1880		
3.	Piotrkowice	Zespół mieszk.-gosp.:	Nr 12			
a.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 12	1883		
b.	Piotrkowice	Magazyn	Nr 12	k. XIX		
c.	Piotrkowice	Stodoła	Nr 12	p. XX		
d.	Piotrkowice	Bud. gosp.	Nr 12	p. XX		
e.	Piotrkowice	Obora	Nr 12	k. XIX		
4.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 14	1908		
5.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 16	1908		
a.	Piotrkowice	Stodoła	Nr 16	1908		
6.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 18	k. XIX		
7.	Piotrkowice	Bud. gosp.	Nr 25	XIX/XX		
8.	Piotrkowice	Zespół bud. gosp.:	Nr 26			
a.	Piotrkowice	Bud. gosp.	Nr 26	p. XX		
b.	Piotrkowice	Stodoła	Nr 26	p. XX		
9.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 28	p. XX		
10.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 29	k. XIX		
11.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 30	ok. 1905		
12.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 32	ok. 1900		
a.	Piotrkowice	Stodoła	Nr 32	ok. 1900		
13.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 35	XIX/XX		

14.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 38	k. XIX		
15.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 43	poł. XIX		
16.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 45	2 poł. XIX		
17.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 48	k. XIX		
18.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 50	ok. 1905		
19.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 51	ok. 1905		
20.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 52	1904		
21.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 54	ok. 1900		
22.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 56	ok. 1910		
23.	Piotrkowice	Dom mieszk.	Nr 62	ok. 1890		
PIETROWICE MAŁE						
1.	Pietrowice Małe	Zespół dworski:				
a.	Pietrowice Małe	Dom mieszk.	Nr 19	ok. 1840		
b.	Pietrowice Małe	Dom mieszk.	Nr 22	XIX/XX		
c.	Pietrowice Małe	Stodoła	Nr 22	k. XIX		
d.	Pietrowice Małe	Bud. gosp.	Nr 22	ok. 1920		
e.	Pietrowice Małe	Dom mieszk.	Nr 23	poł. XIX		
f.	Pietrowice Małe	Gorzelnia (ruina)	Nr 23	188?		
g.	Pietrowice Małe	Dom mieszk.	Nr 24	k. XIX		
h.	Pietrowice Małe	Park dworski		k. XIX		
2.	Pietrowice Małe	Dom mieszk.	Nr 8	1905		
3.	Pietrowice Małe	Dom mieszk.	Nr 10	poł. XIX		
4.	Pietrowice Małe	Dom mieszk.	Nr 11	poł. XIX		
a.	Pietrowice Małe	Stodoła	Nr 11	k. XIX		
5.	Pietrowice Małe	Dom mieszk.	Nr 13	1 poł. XIX		
a.	Pietrowice Małe	Stodoła	Nr 13	k. XIX		
6.	Pietrowice Małe	Dom mieszk.	Nr 28	ok. 1905		
7.	Pietrowice Małe	Stodoła	Nr 31	k. XIX		
8.	Pietrowice Małe	Stodoła	Nr 32	k. XIX		
9.	Pietrowice Małe	Stodoła	Nr 33	k. XIX		
10.	Pietrowice Małe	Stodoła	Nr 44	1919		
11.	Pietrowice Małe	Stodoła	Nr 45	XIX/XX		
12.	Pietrowice Małe	Stodoła	Nr 46	k. XIX		
13.	Pietrowice Małe	Stodoła	Nr 48	p. XX		
PRUSICE						
1.	Prusice	Miasto			387 z dn. 25.11.56	Zielona
2.	Prusice	Zespół kościelny:				
a.	Prusice	Kościół par. św. Jakuba Starszego	ul. Kościelna 3	XV, 1492, 1835, XIX	1207 z dn. 15.12.64	Biała Zielona
b.	Prusice	Plebania		XVII, XVIII, XIX		
3.	Prusice	Kościół pomocniczy św. Józefa, dawny ewangelicki	ul. Powstańców Śląskich 18	1911	A/1098 z dn. 18.12.08	
4.	Prusice	Zespół				

		cmentarza:				
a.	Prusice	Kaplica cmentarna św. Józefa		1914		
b.	Prusice	Dom grabarza		2 poł. XIX		
c.	Prusice	Cmentarz par. z ogrodzeniem i bramą, ob. komunalny		2 poł. XIX	504/W z dn. 6.04.83	Karta
5.	Prusice	Cmentarz żydowski	przy szosie do Kopaszyna	po 1730		Karta
6.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Czerwonego Krzyża 2	XIX/XX		
7.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Czerwonego Krzyża 3	p. XX		
8.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Czerwonego Krzyża 4	ok. 1890		
9.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Czerwonego Krzyża 5	k. XIX		
10.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Czerwonego Krzyża 6	ok. 1860		
11.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Czerwonego Krzyża 7	XIX/XX		
12.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Czerwonego Krzyża 9	p. XX		
13.	Prusice	Szkoła	ul. Czerwonego Krzyża 11	ok. 1910		
14.	Prusice	Stodoła	ul. Górkowicka 2	p. XX		
15.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Górkowicka 6	p. XX		
a.	Prusice	Bud. gosp.	ul. Górkowicka 6	XIX/XX		
16.	Prusice	Zespół mieszk.-gosp.:	ul. Górkowicka 8			
a.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Górkowicka 8	1896		
b.	Prusice	Bud. gosp.	ul. Górkowicka 8	1876		
c.	Prusice	Stodoła	ul. Górkowicka 8	k. XIX		
d.	Prusice	Obora	ul. Górkowicka 8	ok. 1880		
17.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Górkowicka 10	ok. 1905		
18.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Górkowicka 12	ok. 1860		
a.	Prusice	Stodoła	ul. Górkowicka 12	ok. 1910		
b.	Prusice	Brama wraz z murem	ul. Górkowicka 12	ok. 1910		
19.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Górkowicka 27	k. XIX		
20.	Prusice	Dom mieszk.	ul. św. Jakuba 1	ok. 1860, p. XX		
21.	Prusice	Zespół gorzelni, ob. Bacutil:	ul. Kaszycka	ok. 1915		
a.	Prusice	Gorzelnia, ob. Bacutil	ul. Kaszycka	ok. 1915		
b.	Prusice	Komin	ul. Kaszycka	ok. 1915		
c.	Prusice	Stajnia i wozownia	ul. Kaszycka	ok. 1915		
d.	Prusice	WC	ul. Kaszycka	ok. 1915		
22.	Prusice	Poczekalnia	ul. Kolejowa 1	ok. 1905		

		kolei wąskotorowej				
23.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 1 a	ok. 1915		
24.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 2	p. XX		
25.	Prusice	Dom mieszk., ob. Bank i MPGKiM	ul. Kolejowa 3	ok. 1895		
26.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 7	ok. 1910		
27.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 8	ok. 1870		
a.	Prusice	Spichlerz, magazyn	ul. Kolejowa 8	k. XIX		
b.	Prusice	Ogrodzenie	ul. Kolejowa 8	ok. 1870		
28.	Prusice	Domy mieszk.	ul. Kolejowa 12-14	ok. 1920		
29.	Prusice	Bud. gosp.	ul. Kolejowa 13	ok. 1920		
30.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 14	poł. XIX, k. XIX		
31.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 16	ok. 1890		
32.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 19	ok. 1870		
33.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 21	ok. 1870		
34.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 22	ok. 1830, k. XIX		
a.	Prusice	Bud. gosp.	ul. Kolejowa 22	ok. 1850		
35.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 23	ok. 1830, p. XX		
36.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 24	ok. 1860		
a.	Prusice	Bud. gosp.	ul. Kolejowa 24	ok. 1880		
37.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 25	ok. 1880, p. XX		
38.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 27	ok. 1880		
39.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 31	1 poł. XIX		
40.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 33	1 poł. XIX, p. XX		
41.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 35	ok. 1910		
42.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 37	ok. 1870		
43.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 39	ok. 1915		
a.	Prusice	Bud. gosp.	ul. Kolejowa 39	p. XX		
44.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kościelna 8	poł. XIX		
45.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 2	k. XIX		
46.	Prusice	Bud. gosp.	ul. Kościuszki 4	XIX/XX		
47.	Prusice	Bud. gosp.	ul. Kościuszki 12	k. XIX		
48.	Prusice	Dom mieszk.- gosp.	ul. Krótka 1	k. XIX		
49.	Prusice	Dom mieszk.- gosp.	ul. Krótka 2	k. XIX		
50.	Prusice	Dom mieszk.- gosp.	ul. Krótka 3	k. XIX		
51.	Prusice	Dom mieszk.- gosp.	ul. Krótka 4	k. XIX		
52.	Prusice	Zespół młyński:	ul. Młynarska 2			
a.	Prusice	Młyn, ob. dom mieszk.	ul. Młynarska 2	ok. 1860, k. XIX		
b.	Prusice	Bud. gosp. I	ul. Młynarska 2	ok. 1830, k. XIX		

c.	Prusice	Bud. gosp. II	ul. Młynarska 2	k. XIX		
53.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Ogrodowa 1-3	ok. 1920		
54.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Ogrodowa 2-4	ok. 1920		
55.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Ogrodowa 5-7	ok. 1920		
56.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Ogrodowa 6-8	ok. 1920		
57.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Ogrodowa 12	ok. 1930		
58.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Ogrodowa 14	ok. 1930		
59.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Powstańców Śl. 1	ok. 1860		
60.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Powstańców Śl. 2	ok. 1870		
61.	Prusice	Dom mieszk., ob. komenda policji	ul. Powstańców Śl. 3	ok. 1870		
62.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Powstańców Śl. 4	ok. 1870		
63.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Powstańców Śl. 5	ok. 1860		
64.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Powstańców Śl. 6 (8?)	ok. 1880		
65.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Powstańców Śl. 10	ok. 1860		
66.	Prusice	Willa	ul. Powstańców Śl. 13	ok. 1895		
a.	Prusice	Ogrodzenie	ul. Powstańców Śl. 13	ok. 1895		
67.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Powstańców Śl. 14	ok. 1880		
a.	Prusice	Obora	ul. Powstańców Śl. 14	poł. XIX		
68.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Powstańców Śl. 15	ok. 1880		
69.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Powstańców Śl. 16	ok. 1890		
70.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Powstańców Śl. 27	ok. 1905		
a.	Prusice	Brama i ogrodzenie	ul. Powstańców Śl. 27	ok. 1905		
71.	Prusice	Trafostacja	ul. Powstańców Śl.	ok. 1930		
72.	Prusice	Ratusz	Rynek	XIV/XV, 1529-53, 1928-32	1208 z dn. 15.12. 64	Biał a Ziel ona
73.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 3	poł. XIX, p. XX		
74.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 9	ok. 1850		Ziel ona
75.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 10	p. XIX, XIX/XX		Ziel ona
76.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 15	poł. XIX		
77.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 16	poł. XIX		
78.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 18	ok. 1880		
79.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 19	ok. 1870		
80.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 20	k. XIX		
81.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 21	ok. 1860, k. XIX		
82.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 24	ok. 1870		
83.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 26	ok. 1890		
84.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 27	k. XIX		
85.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 28	ok. 1870, p. XX		Ziel ona
86.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 29	1 poł. XIX, p. XX		Ziel ona
87.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 30	ok. 1895		
88.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 32	ok. 1860		

89.	Prusice	Dom mieszk.	Rynek 34	ok. 1870		
90.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Rzemieślnicza 15	ok. 1890		
91.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Szkolna 1	ok. 1850, k. XIX		
92.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Szkolna 2	ok. 1920		
93.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Szkolna 3	ok. 1850		
94.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Szkolna 4	ok. 1860, p. XX		
95.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Szkolna 6	ok. 1860, p. XX		
96.	Prusice	Szkoła podstawowa I	ul. Szkolna 8	ok. 1870		
97.	Prusice	Dom mieszk., ob. poczta	ul. Wrocławska 1	ok. 1870		
a.	Prusice	Bud. gosp.	ul. Wrocławska 1	ok. 1880		
98.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 3	ok. 1865		
99.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 4	ok. 1880		
100.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 5	ok. 1870		
101.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 7	p. XIX		
102.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 11	p. XX		
103.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 13	ok. 1860		
104.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 14	XIX/XX		
105.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 16	XIX/XX		
106.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 20	XIX/XX		
107.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 26	k. XIX		
108.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 27	ok. 1880		
109.	Prusice	Bud. gosp.	ul. Wrocławska 28	k. XIX		
110.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 29	ok. 1900		
111.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 30	ok. 1890		
112.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 31-33	XIX/XX		
113.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 32	k. XIX		
114.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 37	poł. XIX, k. XIX		
115.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 37 a	p. XX		
116.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 39	ok. 1890		
a.	Prusice	Bud. gosp.	ul. Wrocławska 39	ok. 1890		
b.	Prusice	Stodoła	ul. Wrocławska 39	ok. 1890		
117.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Zaciszna 1	ok. 186, ok. 1905		
118.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Zaciszna 2	k. XIX		
119.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Zaciszna 3	p. XX		
120.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Zaciszna 4	k. XIX		
121.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Zaciszna 8	ok. 1890		
122.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Żmigrodzka 2	ok. 1860		
123.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Żmigrodzka 4	ok. 1850, k. XIX		
124.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Żmigrodzka 5	ok. 1860		
125.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Żmigrodzka 6	ok. 1850		
126.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Żmigrodzka 7	ok. 1870		
127.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Żmigrodzka 8	ok. 1850		
128.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Żmigrodzka 9	ok. 1870		
129.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Żmigrodzka 10	ok. 1880		
130.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Żmigrodzka 11	1880-90		

131.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Żmigrodzka 13	ok. 1880		
132.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Żmigrodzka 15	poł. XIX, p. XX		
133.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Żmigrodzka 18	poł. XIX, k. XIX		
a.	Prusice	Bud. gosp.	ul. Żmigrodzka 18	poł. XIX		
134.	Prusice	Dom mieszk., ob. ZOZ	ul. Żmigrodzka 22	ok. 1890		
a.	Prusice	Brama z ogrodzeniem	ul. Żmigrodzka 22	ok. 1890		
135.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Żmigrodzka 28	XVIII/XIX		
a.	Prusice	Bud. gosp.	ul. Żmigrodzka 28	ok. 1905		
136.	Prusice	Zespół budynków internatu:	ul. Żmigrodzka 39			
a.	Prusice	Internat ZSG	ul. Żmigrodzka 39	ok. 1900		
b.	Prusice	Stółówka	ul. Żmigrodzka 39	ok. 1920		
c.	Prusice	Bud. gosp. I	ul. Żmigrodzka 39	ok. 1900		
d.	Prusice	Bud. gosp. II	ul. Żmigrodzka 39	ok. 1900		
137.	Prusice	Dom mieszk.	ul. Żmigrodzka 40	XIX/XX		
RAKI						
1.	Raki	Dom mieszk.	Nr 2	1922		
2.	Raki	Dom mieszk.	Nr 4	1922		
RASZOWICE						
1.	Raszowice	Zespół pałacowy:			708/W z dn. 12.05. 95	
a.	Raszowice	Pałac	Nr 23	ok. 1860, k. XIX		
b.	Raszowice	Oficyna mieszk.	Nr 25	XIX/XX		
c.	Raszowice	Park pałacowy		2 poł. XIX		
2.	Raszowice	Dom mieszk.	Nr 1	k. XIX		
3.	Raszowice	Dom mieszk.	Nr 2	p. XX		
4.	Raszowice	Stodoła	Nr 3	XIX/XX		
5.	Raszowice	Dom mieszk.	Nr 7	k. XIX		
6.	Raszowice	Stodoła	Nr 8	k. XIX		
7.	Raszowice	Dom mieszk.	Nr 9	k. XIX		
a.	Raszowice	Stodoła	Nr 9	p. XX		
8.	Raszowice	Szkoła podstawowa	Nr 12	XIX/XX		
9.	Raszowice	Dom mieszk.	Nr 13	k. XIX		
a.	Raszowice	Bud. gosp.	Nr 13	k. XIX		
10.	Raszowice	Dom mieszk.-gosp.	Nr 15	2 poł. XIX		
11.	Raszowice	Dom mieszk.	Nr 19	XIX/XX		
12.	Raszowice	Dom mieszk.-gosp.	Nr 20	2 poł. XIX		
13.	Raszowice	Dom mieszk.	Nr 21	ok. 1910		
14.	Raszowice	Dom mieszk.	Nr 22	XIX/XX		
a.	Raszowice	Obora	Nr 22	p. XX		
b.	Raszowice	Stodoła	Nr 22	XIX/XX		
15.	Raszowice	Dom mieszk.-gosp.	Nr 27	k. XIX		
16.	Raszowice	Dom mieszk.	Nr 31	p. XX		
17.	Raszowice	Dom mieszk.	Nr 32	k. XIX		
a.	Raszowice	Stodoła	Nr 32	k. XIX		

18.	Raszowice	Stodoła	Nr 33	p. XX		
19.	Raszowice	Stodoła	Nr 34	XIX/XX		
20.	Raszowice	Stodoła	Nr 35	p. XX		
21.	Raszowice	Dom mieszk.-gosp.	Nr 36	ok. 1905		
a.	Raszowice	Stodoła	Nr 36	p. XX		
22.	Raszowice	Stodoła	Nr 38	k. XIX		
23.	Raszowice	Stodoła	Nr 39	k. XIX		
SKOKOWA						
1.	Skokowa	Zespół d. cmentarza ewang.				
a.	Skokowa	Kaplica cmentarna		1920-30		Biał a
b.	Skokowa	Cmentarz		2 poł. XIX		Kart a
c.	Skokowa	Grobowiec I		ok. 1920		Biał a
d.	Skokowa	Grobowiec II		ok. 1920		Biał a
2.	Skokowa	Zespół folwarczny:	ul. Wrocławska 11-13	XIX/XX		Biał a
a.	Skokowa	Dom mieszk.		ok. 1900		
b.	Skokowa	Bud. gosp.		k. XIX		
c.	Skokowa	Magazyn		ok. 1900		
d.	Skokowa	Dom mieszk.-gosp.		ok. 1880		
e.	Skokowa	Stodoła I		ok. 1880		Wkł adk a
f.	Skokowa	Stodoła II		ok. 1880		
g.	Skokowa	Stodoła III		2 poł. XIX		
3.	Skokowa	Zespół dworca PKP:	ul. Dworcowa			
a.	Skokowa	Dworzec PKP	ul. Dworcowa	ok. 1880		
b.	Skokowa	WC i magazyn	ul. Dworcowa	ok. 1880		
c.	Skokowa	Wieża ciśnień	ul. Dworcowa	ok. 1909		Biał a
d.	Skokowa	Nastawnia, ob. dom mieszk.	ul. Wrocławska 21	ok. 1880		
e.	Skokowa	Dom mieszk. (kolejowy)	d. nr 62	ok. 1910		
f.	Skokowa	Dom dróżnika	d. nr 77	ok. 1890		
g.	Skokowa	Bud. gosp.	d. nr 77	ok. 1890		
4.	Skokowa	Wieża trafostacji wraz z bud. obsługi	ul. Dworcowa	ok. 1910, ok. 1930		
5.	Skokowa	Dom mieszk., bar „Piast”	ul. Dworcowa 5	ok. 1860		
6.	Skokowa	Gorzelnia, ob. Bacutil	ul. Dworcowa 9	k. XIX		
7.	Skokowa	Dom mieszk.	ul. Krótka 6	p. XX		
a.	Skokowa	Stodoła	ul. Krótka 6	2 poł. XIX		
8.	Skokowa	Dom mieszk.	ul. Prusicka 4	ok. 1920		
9.	Skokowa	Dom mieszk.	ul. Prusicka 5	1902		
a.	Skokowa	Obora	ul. Prusicka 5	1902		
b.	Skokowa	Stodoła	ul. Prusicka 5	1902		
10.	Skokowa	Dom mieszk.	ul. Prusicka 10	ok. 1870		
a.	Skokowa	Stodoła	ul. Prusicka 10	ok. 1870		

11.	Skokowa	Dom mieszk.	ul. Prusicka 16	ok. 1890		
12.	Skokowa	Dom mieszk.	ul. Prusicka 20	ok. 1900		
a.	Skokowa	Bud. gosp.	ul. Prusicka 20	ok. 1900		
13.	Skokowa	Dom mieszk.-gosp.	ul. Przemysłowa 14	ok. 1905, ok. 1930		
14.	Skokowa	Dom mieszk.	ul. Spokojna 1	ok. 1890		
a.	Skokowa	Stodoła	ul. Spokojna 1	k. XIX		
15.	Skokowa	Dom mieszk.	ul. Strażacka 21	k. XIX		
a.	Skokowa	Stodoła	ul. Strażacka 21	k. XIX		
16.	Skokowa	Dom mieszk.	ul. Strażacka 23	2 po. XIX		
17.	Skokowa	Dom mieszk., d. młyn wodny	ul. Wrocławska 1	poł. XIX		
a.	Skokowa	Stodoła	ul. Wrocławska 1	2 poł. XIX		
18.	Skokowa	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 21	p. XX		
a.	Skokowa	Bud. gosp.	ul. Wrocławska 21	p. XX		
19.	Skokowa	Stodoła	ul. Zaciszna 1	2 poł. XIX		
20.	Skokowa	Dom mieszk.	ul. Zbożowa 2	ok. 1905		
a.	Skokowa	Bud. gosp.	ul. Zbożowa 2	ok. 1895		
STRUPINA						
1.	Strupina	Kościół par. Niepokalanego Serca NMP	Rynek 7	1879-81	A/973 z dn. 18.09.06	Biał a
a.	Strupina	Mur kościelny				
2.	Strupina	Kościół pom. św. Józefa Oblubieńca		1914		
3.	Strupina	Cmentarz par.	na pn-zach. od wsi	ok. 1930		Kart a
4.	Strupina	D. cmentarz ewang.	na pn. skraju wsi	poł. XIX		Kart a
5.	Strupina	Zespół pałacowy:				
a.	Strupina	Rządcówka, ob. dom towarowy	Nr 12	XIX/XX		
b.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 13	ok. 1895		
c.	Strupina	Bud. gosp.	Nr 13	1880		
d.	Strupina	Brama	Nr 12	ok. 190		
6.	Strupina	Dom mieszk., ob. biblioteka i klub		ok. 1880		
7.	Strupina	Bar „Piast”		ok. 1915		
8.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 2	p. XX		
9.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 3	ok. 1915		
10.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 4	ok. 1920		
11.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 5	ok. 1895		
a.	Strupina	Stodoła	Nr 5	k. XIX		
12.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 6	ok. 1890		
a.	Strupina	Stodoła	Nr 6	k. XIX		
13.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 7	ok. 1895		
14.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 11	XIX/XX		
15.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 14	ok. 1920		
16.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 15	ok. 1920		
17.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 16	k. XIX, ok. 1915		
18.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 17	p. XX		

19.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 18	XIX/XX		
a.	Strupina	Bud. gosp.	Nr 18	p. XX		
20.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 21	p. XX		
a.	Strupina	Stodoła – bud. gosp.	Nr 21	p. XX		
21.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 25	ok. 1920		
22.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 43	ok. 1915		
23.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 44	k. XIX		
a.	Strupina	Bud. gosp. I	Nr 44	XIX/XX		
b.	Strupina	Bud. gosp. II	Nr 44	p. XX		
24.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 45	ok. 1905		
25.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 46	k. XIX		
26.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 48	ok. 1920		
27.	Strupina	Dom mieszk., ob. plebania	Nr 50	ok. 1910		
28.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 54	ok. 1905		
29.	Strupina	Dom mieszk.-gosp.	Nr 55	ok. 1905		
30.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 60	ok. 1915		
31.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 62	ok. 1915		
32.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 63	ok. 1910		
33.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 68	k. XIX, ok. 1920		
34.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 69	XIX/XX		
35.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 77	ok. 1910		
36.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 79	1860, p. XX		
37.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 79 a	2 poł. XIX		
38.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 80	XIX/XX		
39.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 81	k. XIX		
40.	Strupina	Dom mieszk.	Nr 82	p. XX		
SUCHA						
1.	Sucha	Stodoła	Nr 1	XIX/XX		
ŚWIERZÓW						
1.	Świerzów	Szkoła podstawowa		ok. 1930		
2.	Świerzów	Stodoła	Nr 1	k. XIX		
3.	Świerzów	Stodoła	Nr 4	XIX/XX		
4.	Świerzów	Dom mieszk.	Nr 9	k. XIX		
5.	Świerzów	Dom mieszk.	Nr 13	k. XIX		
6.	Świerzów	Dom mieszk.	Nr 16	ok. 1910		
7.	Świerzów	Dom mieszk.	Nr 18	ok. 1915		
8.	Świerzów	Stodoła	Nr 22	k. XIX		
9.	Świerzów	Stodoła	Nr 27	k. XIX		
10.	Świerzów	Dom mieszk.	Nr 28	ok. 1880		
11.	Świerzów	Stodoła	Nr 41	p. XX		
WILKOWA MAŁA						
1.	Wilkowa Mała	Cmentarz leśny	na pd-wsch. od wsi	2 poł. XIX		Karta
2.	Wilkowa Mała	Zespół dworsko-folwarczny:		XIX/XX		Biała
a.	Wilkowa Mała	Rządcówka, ob. dom mieszk.	Nr 41	p. XX		Biała
b.	Wilkowa Mała	Bud. gosp., d.		ok. 1910		Biała

		stajnia i wozownia				a
c.	Wilkowa Mała	Bud. mieszk.-gosp.		1851		Biała
d.	Wilkowa Mała	Stodoła		ok. 1910		Biała
e.	Wilkowa Mała	Park dworski z cmentarzem rodowym		2 poł. XIX		
3.	Wilkowa Mała	Dom mieszk.	Nr 16	p. XX		
4.	Wilkowa Mała	Stodoła	Nr 30	k. XIX		
5.	Wilkowa Mała	Dom mieszk.	Nr 40	p. XX		
a.	Wilkowa Mała	Stodoła	Nr 40	p. XX		
WILKOWA WIELKA						
1.	Wilkowa Wielka	Zespół pałacowo-folwarczny:				Biała
a.	Wilkowa Wielka	Pałac	Nr 1	ok. 1870, 1890		
b.	Wilkowa Wielka	Oficyna mieszk.	Nr 4	ok. 1890		Biała
c.	Wilkowa Wielka	Bud. mieszk.-gosp.	Nr 4	ok. 1890		Biała
d.	Wilkowa Wielka	Waga		ok. 1880		Biała
e.	Wilkowa Wielka	Spichlerz		ok. 1890		Biała
f.	Wilkowa Wielka	Stodoła		ok. 1890		Biała
g.	Wilkowa Wielka	Park krajobrazowy		2 poł. XIX		
WSZEMIRÓW						
1.	Wszemirów	Zespół kościelny:				
a.	Wszemirów	Kościół par. św. Michała Archaniola		ok. 1780, p. XIX	1722 z dn. 20.06.66	Biała Zielona
b.	Wszemirów	Brama kościelna		k. XVIII		
c.	Wszemirów	Plebania	Nr 90	k. XIX		
2.	Wszemirów	Dom mieszk.-gosp.	Nr 4	ok. 1880		
3.	Wszemirów	Dom mieszk.	Nr 5	k. XIX		
4.	Wszemirów	Dom mieszk.	Nr 7	ok. 1915		
5.	Wszemirów	Szkoła podstawowa	Nr 17	ok. 1860		
6.	Wszemirów	Bud. gosp.	Nr 28	poł. XIX, k. XIX		
7.	Wszemirów	Bud. gosp.	Nr 44	poł. XIX		
8.	Wszemirów	Bud. gosp.	Nr 47	ok. 1880		
9.	Wszemirów	Dom mieszk.	Nr 50	poł. XIX		
a.	Wszemirów	Stodoła	Nr 50	2 poł. XIX		
10.	Wszemirów	Dom mieszk.	Nr 51	XIX/XX		
11.	Wszemirów	Bud. gosp.	Nr 54	ok. 1900		
12.	Wszemirów	Stodoła	Nr 55	k. XIX		
13.	Wszemirów	Stodoła	Nr 56	k. XIX		
14.	Wszemirów	Stodoła	Nr 59	k. XIX		

15.	Wszemirów	Dom mieszk.-gosp.	Nr 61	poł. XIX		
16.	Wszemirów	Dom mieszk.	Nr 74	k. XIX		
a.	Wszemirów	Brama	Nr 74	p. XX		
17.	Wszemirów	Dom mieszk.	Nr 76	XIX/XX		
18.	Wszemirów	Stodoła	Nr 78	k. XIX		
19.	Wszemirów	Dom mieszk.	Nr 91	1909		
20.	Wszemirów	Dom mieszk.	Nr 92	ok. 1920		
21.	Wszemirów	Dom mieszk.	Nr 93	2 poł. XIX		
22.	Wszemirów	Stodoła	Nr 94	k. XIX		
23.	Wszemirów	Dom mieszk.	Nr 95	1905		
ZAKRZEWO						
1.	Zakrzewo	Zespół dworski:				
a.	Zakrzewo	Dom mieszk.	Nr 14	ok. 1880		
b.	Zakrzewo	Stodoła	Nr 14	ok. 1880		
c.	Zakrzewo	Park krajobrazowy		k. XIX		
2.	Zakrzewo	Dom mieszk.	Nr 3	ok. 1930		
3.	Zakrzewo	Stodoła	Nr 5	p. XX		

ROZDZIAŁ VIII WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

1. Mieszkalnictwo

1) Rodzaj zabudowy

Większość zabudowy to stara zabudowa rolnicza. Na terenie gminy występują też niewielkie skupienia zabudowy wielorodzinnej. Jest to zabudowa trzy- do pięciokondygnacyjnych bloków w Prusicach i Skokowej i budynki wznoszone dla pracowników PGR. Szczególną formą zabudowy kilkunostanowej są obiekty folwarczne; stare, przeważnie zabytkowe obiekty, zamieszkałe głównie przez byłych pracowników PGR. Nowa zabudowa mieszkaniowa w formie przeważnie obiektów jednorodzinnych wolnostojących zlokalizowana jest głównie w Skokowej i Prusicach.

2) Zasoby mieszkaniowe

W 1996 r. na terenie gminy znajdowało się 2255 mieszkań, o powierzchni użytkowej łącznie 160201m² o przeciętnej wielkości 71 m², 8437 izbach o przeciętnej powierzchni 19 m². Przeciętna liczba osób przypadająca na mieszkanie wynosiła 4,1, przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego mieszkańca wynosiła 17,3 m². Pod względem tych wskaźników gmina znajdowała się na przedostatnim wśród gmin wiejskich miejscu (po Oleśnicy). Łączna ilość budynków (numerów) wynosiła 1723, z czego 35% skupiało się w Prusicach i Skokowej. W stosunku do 1981 r. nastąpił znaczny wzrost liczby o około 440 numerów (obiektów) i 1600 izb.

W latach 1996 - 2009 nastąpiła w gminie znacząca poprawa wszystkich wskaźników dotyczących mieszkalnictwa.

Zasoby mieszkaniowe w 2009 r. według GUS

TAB.VIII.1

L.p.	Wielkości/wskaźniki	Podregion wrocławski	Powiat trzebnicki	Gmina Prusice	Zmiana w gminie stosunku do 1996
1	2	3	4	5	6
1.	Ilość mieszkań	174098	24416	2665	+ 410
2.	Ilość izb	698566	100409	10501	+ 2064
3.	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	13866.2	2045.0	207.0	+ 46.8
4.	Przeciętna ilość izb na mieszkanie	4.01	4.11	3.94	+ 0.20
5.	Przeciętna ilość osób w mieszkaniu	3.12	3.23	3.54	- 0.56 osoby
6.	Przeciętna ilość osób na izbę	0.78	0.78	0.90	- 0.20 osoby
7.	Przeciętna pow. użytkowa mieszkania w m ²	79.6	83.8	77.7	+ 6.7 m ²
8.	Przeciętna pow. użytkowa na 1 osobę	25.4	25.8	22.6	+ 5.3

Na tle podregionu i powiatu nie kształtują się one jednak korzystnie.

W 2009 r. w gminie oddano 24 mieszkania, wszystkie indywidualne, o łącznej powierzchni użytkowej 3268 m² o średniej powierzchni 136 m². Jest to liczba korzystna w porównaniu z gminą Żmigród, gdzie oddano 13 mieszkań indywidualnych oraz niekorzystna w porównaniu z gminą Oborniki Śląskie, gdzie oddano 104 mieszkania indywidualne.

2. Usługi publiczne i gospodarka komunalna

1) Oświata i wychowanie

W roku szkolnym 2008/2009 nauczanie przedszkolne odbywało się jedynie w przedszkolu niepublicznym „Calineczka” w Prusicach i obejmowało 51 dzieci.

Trzy szkoły podstawowe oraz jedno gimnazjum obejmują nauczaniem w sumie 824 dzieci, w tym 243 dzieci w wieku gimnazjalnym.

Placówki szkolne znajdują się w 3 miejscowościach.

Na 1 izbę lekcyjną przypada około 15 uczniów.

Na terenie gminy nie występują placówki nauczania na wyższym niż podstawowe poziomie nauczania. Młodzież dojeżdża do szkół w Trzebnicy, Wrocławiu, Obornikach Śląskich, Miliczu, Wołowie. Na terenie gminy brak jest żłobka.

Struktura sieci szkół podstawowych i gimnazjum

TAB.VIII.2.

l.p.	Szkoła	Ilość izb	Klasy										Liczba dzieci
			O	I	II	III	IV	V	VI	Gimnazjum			
			Szkoła podstawowa								I	II	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Zespół Szkół Prusice	24	X	X	X	X	X	X	X				335
										X	X	X	243
2	Szkoła Podst. Skokowa	11		X	X	X	X	X	X				129
3.	Szkoła Podst. Piotrkowice	19		X	X	X	X	X	X				117
	Razem	54											824

Sieć szkół podstawowych przedstawia się następująco:

- SP w Prusicach o obwodach Prusice, Budzicz, Gąski, Kaszyce Wielkie Kopaszyn, Kosinowo, Krościna Mała, Ligotka, Pietrowice Małe, Świerzów, Wilkowa, Łęgów, Jagoszyce, Dębica, Krościna Wielka, Pawłów Trzebnicki, Wszemirów,
 - SP w Skokowej o obwodach Borówek, Borów, Chodlewko, Pększyn, Skokowa, Brzeźno,
 - SP w Piotrkowicach o obwodach Strupina, Ligota Strupińska, Górowo, Piotrkowice, Raszowice, Zakrzewo, Sucha, Raki.
- Gimnazjum znajduje się w Prusicach i obejmuje rejon całej gminy.

2) Kultura, wypoczynek, sport, turystyka

Na terenie gminy znajdują się następujące obiekty:

- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Prusicach,
- świetlice - najbardziej popularnymi obiektami kulturalnymi w gminie są świetlice. Znajdują się w miejscowościach: Borów, Górowo, Jagoszyce, Kaszyce Wielkie, Kopaszyn, Krościna Wielka, Ligota Strupińska, Ligotka, Wilkowa, Skokowa, Strupina, Pietrowice Małe, Piotrkowice, Wszemirów. W stosunku do roku 1998 przybyły 3 świetlice,
- 1. kościoły, kaplice - obiekty kultu religijnego znajdują się w 7 miejscowościach: oprócz obiektów zabytkowych w Pawłowie Trzebnickim, Prusicach, Strupinie, Wszemirowie. W ostatnich latach powstały nowe obiekty – Krościna Wielka, Skokowa, Wilkowa,
- 2. biblioteki - Gminna Biblioteka Publiczna w Prusicach,
- 3. sport - sala sportowa i boiska w Prusicach, boiska w Skokowej, Strupinie, Brzeźnie, Wszemirowie,
- 4. turystyka - hotel „Riwiera” w Prusicach oraz gospodarstwo agroturystyczne w Wilkowej.

3) Zdrowie i opieka społeczna

Na terenie gminy znajdują się dwa obiekty służby zdrowia, w Prusicach i Skokowej. W Prusicach znajduje się Gminny Ośrodek Zdrowia o 5 gabinetach lekarskich i 2 apteki. W Skokowej znajduje się Wiejski Ośrodek Zdrowia o 5 gabinetach lekarskich i apteka. W 2008 r. personel służby zdrowia wynosił 6 lekarzy medycyny oraz 4 lekarzy dentystów.

Na jedną aptekę przypada ok. 3100 osób, wobec 4923 w województwie. Na jednego lekarza medycyny przypada ok. 1550, a na jednego lekarza dentystę przypada około 2325 mieszkańców. W stosunku do roku 1998 nastąpiła poprawa tych wskaźników, jednak na tle regionu i powiatu są w dalszym ciągu niekorzystne.

Na terenie gminy znajdują się jeden obiekt opieki społecznej. Jest to Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prusicach.

4) Urządzenia gospodarki komunalnej

Na terenie gminy występują następujące obiekty:

- ochrona przeciwpożarowa - obiekty Ochotniczej Straży Pożarnej znajdują się w Prusicach, Kaszycach Wielkich, Skokowej i Pawłowie Trzebnickim,
- cmentarze - cmentarze znajdują się w Prusicach, Skokowej, Strupinie, Górowie, Wszemirowie,
- zieleni urządzona, bazy zieleni – są to głównie parki podworskie stanowiące przeważnie część zespołów podworskich. W większości są własnością Skarbu Państwa, a w ewidencji występują jako lasy.

3. **Administracja, obsługa firm, łączność**

Na terenie gminy znajdują się następujące obiekty:

5. Urząd Miasta i Gminy w Prusicach,
6. Bank Spółdzielczy w Obornikach Śląskich, oddział Prusice,
7. Komisariat Policji Prusice,
8. Związek Gmin „Bychowo” – w Prusicach,

9. Agencja PKO w Prusicach,
10. Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska w Prusicach,
11. Urząd Pocztowy w Prusicach i Skokowej.

ROZDZIAŁ IX STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

1. Położenie w regionie

Gmina Prusice położona jest na północno-wschodnich obrzeżach województwa dolnośląskiego, pomiędzy pasmem Wzgórz Trzebnickich a Kotliną Żmigrodzką. Odległość od aglomeracji miasta Wrocławia, stanowiącej centralny ośrodek układu komunikacyjnego regionu, w którym zbiegają się wszystkie trasy tranzytowe o znaczeniu krajowym i międzynarodowym wynosi około 40 km. Pomimo swojego rolniczego charakteru gmina stanowi istotny element międzynarodowego i regionalnego układu komunikacyjnego. Przez obszar gminy przebiegają ważne połączenia drogowe i kolejowe na kierunku północ-południe. Stanowi to poważne obciążenie tych tras ruchem tranzytowym o znacznej uciążliwości. Układ komunikacyjny jest jednym z podstawowych elementów infrastruktury technicznej gminy, a znaczenie jego będzie wzrastać wraz z rozwojem motoryzacji i usług transportowych.

2. Sieć drogowa

1) Układ funkcjonalny

Przez obszar gminy przebiegają następujące drogi publiczne:

- droga krajowa zamiejska nr 5 (Rawicz) Trzebnica – Wrocław,
 - droga wojewódzka nr 342 (Wrocław) Oborniki Śl. – Strupina,
 - droga wojewódzka nr 339 (Żmigród) Strupina – Wołów,
- drogi krajowe i wojewódzkie stanowią podstawowy układ sieci drogowej na obszarze gminy na których koncentruje się zdecydowana większość przewozów.

Pozostałe drogi na terenie gminy to drogi układu powiatowego klasy zbiorczej i lokalnej, oraz drogi gminne.

Drogi powiatowe:

- 1353 Strupina – Górowo/Brzeg Dolny,
- 1349 Skokowa – Prusice,
- 1329 Nowy Dwór – Domanowice Żmigród,
- 1330 Kaszyce Wielkie – Prusice – Oborniki Śląskie,
- 1347 Prusice (droga przez wieś),
- 1352 Strupina – Ligota Strupińska – Pawłoszewo,
- 1325 Barkowo do drogi 339,
- 1351 Piotrkowice – Pększyn,
- 1346 Prusice – Kosinowo – Przecławice,
- 1348 Prusice – Wilkowa – Oborniki Śląskie,
- 1350 od drogi nr 5 – Dębica – Pększyn – Skokowa,
- 1356 od drogi 342 – Borów,
- 1354 Skokowa – Górowo,
- 1342 od drogi 5 – Pawłów Trzebnicki,
- 1321 Radziądz – Prusice.

Uzupełnienie podstawowego układu drogowego stanowią drogi gminne o łącznej długości 129 km, co jest jednym z największych wskaźników w obszarze województwa (średnia stanowi 50,0 km), w tym o nawierzchni twardej 27,0 km (20,9 %). Drogi te przeznaczone są dla obsługi połączeń wsi pomiędzy sobą, obsługi wsi i punktów obsługi

rolnictwa, zbiorczych dojazdów do pól i terenów leśnych. Znaczna ich część posiada nawierzchnię gruntową i jest nieprzejezdna w niesprzyjających warunkach atmosferycznych.

Drogi gminne:

- 102441 Koniowo – Gąski – Kaszyce Wielkie,
- 102442 Gąski – Zielony Dąb,
- 102444 Pawłów Trzebnicki – droga powiatowa nr 1329,
- 102445 Pawłów Trzebnicki,
- 102446 Marcinowo – Kosinowo – droga nr 5,
- 102447 Marcinowo – droga nr 5,
- 102448 droga krajowa nr 5 – Wszemirów – droga powiatowa nr 1330,
- 102449 Wszemirów – Prusice,
- 102450 Prusice – droga powiatowa nr 1330,
- 102451 Piekary – Świerzów – Morzęcin Wielki,
- 102452 Piekary – Prusice,
- 102454 Świerzów – Gola – Budzisz – Cholewko – droga powiatowa nr 1350,
- 102455 Gola – Kopaszyn – droga gminna nr 102452,
- 102456 Morzęcin Mały – Wilkowa – Budzisz – Jagoszyce – Dębica,
- 102457 Wilkowa – Brzeźno – Budzisz,
- 102458 droga krajowa nr 5 – Pietrowice Małe – droga powiatowa nr 1351,
- 102459 Pietrowice Małe,
- 102460 droga krajowa nr 5 – Krościna Wielka – Morzęcino,
- 102462 Osolin – Borówek,
- 102464 droga gminna nr 102462 – Strupina – Gródek,
- 102465 Bagno – Górowo – Gródek,
- 102466 Bagno – Górowo – Sławowice,
- 102468 Ligota Strupińska – Smarków,
- 102469 Skokowa – Pększyn,
- 102470 Pększyn – Morzęcino,
- 102471 Skokowa – Piotrkowice – Sucha – droga gminna nr 102470,
- 102472 Ligota Strupińska – Raszowice – Łazarowice,
- 102473 Ligota Strupińska – Raszowice – Zakrzewo,
- 102474 Raszowice – Aleksandrowice,
- 102475 Raszowice – Łazarowice,
- 102476 Łapczyce – Aleksandrowice,
- 102477 droga powiatowa nr 1330 – Wszemirów – droga powiatowa nr 1329,
- 102478 Jagoszyce – Krościna Wielka,
- 102479 Piotrkowice – Staszowice,
- 102480 Raszowice – Staszowice.

2) Tranzyt międzyregionalny

Droga krajowa międzyregionalna nr 5 /Poznań/ Rawicz –Trzebnica – Wrocław.

Droga krajowa nr 5 Świecie - Bydgoszcz –Poznań –Rawicz – Wrocław – Bolków /Jelenia Góra/ na odcinku Świecie – Bydgoszcz – Poznań – Wrocław stanowi fragment międzynarodowej trasy oznaczonej numerem E-261 o istotnym znaczeniu gospodarczym i turystycznym w skali krajowej, łącząc kierunki międzynarodowych dróg nr 3, 5 i 8 na południu Polski i E-75 na północy, tym samym stanowiąc dogodne połączenie Dolnego Śląska z portami Wybrzeża gdańskiego i koszalińskiego.

Istniejąca droga Wrocław – Rawicz na terenie gminy przebiega przez obszary użytkowane rolniczo, w niewielkim stopniu przez tereny leśne, poza obszarami zabudowanymi. Droga została zmodernizowana w latach 70-tych do parametrów klasy głównej technicznej o prędkości projektowej 80 km /h wraz z realizacją zachodniego obejścia

wsi Prusice. Aktualnie droga posiada przekrój drogowy o szerokości jezdni 7,0 m. z obustronnymi poboczami gruntowymi o szerokości 1,5-2,0 m. oraz koronę o szerokości 10,0 m. Promienie łuków poziomych wahają się w granicach od 500 do 1000 m. z jednym niebezpiecznym łukiem poziomym o promieniu $R=250$ w obszarze wsi Wszemirów. Skrzyżowania z drogami wojewódzkimi odpowiadają warunkom normatywnym i w większości mają skanalizowane wloty. Droga przystosowana jest do przenoszenia obciążeń 100 KN /oś.

3) Tranzyt regionalny

Droga wojewódzka nr 342 /Wrocław/ Oborniki Śl. – Strupina

Droga prowadząca ruch gospodarczy i komunikację zbiorową w obszarze gminy o bardzo zróżnicowanych parametrach technicznych na poszczególnych odcinkach. Na odcinku od granicy gminy do miejscowości Skokowa droga posiada przekrój drogowy o szerokości jezdni od 4,0 - 5,0 m, koronę o szerokości 6,0-8,0 m. nieodpowiadające warunkom normatywnym klasy zbiorczej, Na pozostałym odcinku jezdni w granicach od 5,5-6,0 m. Droga posiada nawierzchnię bitumiczną lekką, częściowo kostkową w obszarach zabudowanych (Skokowa). Droga przystosowana jest do przenoszenia obciążeń 80 KN /oś. W miejscowości Skokowa występuje jednopoziomowe skrzyżowanie z koleją z rogatkami. Kąt skrzyżowania 90 stopni. Nienormatywne odcinki stwierdza się zwłaszcza w obszarach zabudowanych wsi (małe promienie łuków poziomych, brak widoczności w obszarach skrzyżowań, brak ciągów pieszych oraz izolacji obsługi terenów przyległych, nienormatywna linia zabudowy).

Droga wojewódzka nr 339 /Żmigród/ – Strupina - Wołów

Na północnym skraju gminy w relacji Żmigród - Strupina – Wołów funkcjonuje droga nr 339 o dość istotnym znaczeniu gospodarczym w skali regionu i kraju z uwagi na połączenie północnych regionów kraju z istniejącymi przeprawami mostowymi przez rzekę Odrę w Ścinawie i Lubiążu umożliwiającymi ruch tranzytowy do autostrady A-4 i granicy czeskiej i niemieckiej. Strategiczne znaczenie tej relacji dla regionu, a także dla transportu krajowego w sposób jednoznaczny zostało wykazane podczas powodzi w 1997 roku. Droga posiada 6,0 m jezdnię i koronę o szerokości 9,0-10,0 m. Wielkość łuków poziomych odpowiada parametrom klasy technicznej o prędkości projektowej 60 km/h. Wymaga jednak wzmocnienia konstrukcji nawierzchni oraz zapewnienia odpowiedniej izolacji obsługi terenów i ruchu pieszego od uciążliwości ruchu ciężkiego i bardzo ciężkiego z wyeliminowaniem tego ruchu z obszarów ścisłej zabudowy.

4) Układ dróg powiatowych i gminnych

Drogi powiatowe

W większości odpowiadają parametrom dróg klasy zbiorczej, jednak bliskość istniejącej zabudowy przy przejściach przez obszary zabudowane stanowi poważne zagrożenie dla ruchu drogowego przy jednoczesnym ograniczeniu przepustowości dróg.

Drogi gminne

Drogi posiadają nawierzchnie o szerokości 3,0 –5,0 m. Drogi o nawierzchniach brukowych, tłuczniowych i kostkowych to drogi o znacznym stopniu dekapitalizacji, wymagające również wzmocnienia podbudowy. Pozostałe drogi gruntowe, nieprzejezdne w okresach jesienno-wiosennych celem dostosowania ich do potrzeb obsługi transportu rolniczego wymagają utwardzenia. Z przeprowadzonej analizy wynika, że gmina posiada gęstość sieci drogowej mieszczącą się powyżej średniej krajowej, lecz jej stan z uwagi na długoletnie niedoinwestowanie ulega ciągłej degradacji. Szczegółowa analiza stanu dróg wykazuje, że duża część istniejących dróg nie zawsze spełnia zakładane wymagania dla obsługi ruchu samochodowego ze względu na zbyt małą szerokość pasa jezdni oraz korony drogi. Tak gęsta sieć drogowa wskazuje na brak potrzeb szukania nowych połączeń,

a poprawa warunków obsługi gminy i ruchu tranzytowego powinna odbywać się poprzez modernizację istniejących układów komunikacyjnych w zależności od potrzeb związanych z ich funkcją i obsługą terenów przyległych.

3. Analiza natężeń ruchu na sieci drogowej

Wg pomiaru generalnego przeprowadzonego na sieci dróg krajowych w 1995 r. w porównaniu z rokiem 1990 nastąpił znaczny wzrost natężeń ruchu drogowego w granicach od 40 - 50 %. Na drogach w obszarze gminy wskaźniki wzrostu kształtują się w granicach od 58 % na drodze nr 5 do 33 % na drodze nr 342. Najbardziej dynamicznie obciążona jest droga nr 5, gdzie wielkość natężeń ruchu wyniosła w 1995 roku w granicach od 5000 – 6000 pojazdów/dobę. Wielkości ruchu na pozostałych drogach układu regionalnego kształtują się poniżej 1000 pojazdów/dobę jednak jego wzrost w stosunku do 1990 roku wyniósł powyżej 30 %.

Według generalnego pomiaru przeprowadzonego na sieci dróg krajowych i wojewódzkich w 2005 r., na terenie gminy Prusice najbardziej obciążona była droga nr 5, gdzie wielkość natężenia ruchu wyniosła około 9765 pojazdów/dobę. Wyniki obciążenia sieci dróg wojewódzkich 342 i 339 wyniosły odpowiednio 435 i 843 pojazdów/dobę. Wskaźniki te, w ciągu ostatnich 10 lat, znacznie się zwiększyły.

4. Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy przechodzi linia kolejowa I rzędu /magistralna/ dwutorowa, zelektryfikowana Wrocław – Rawicz – Leszno – Poznań od 1998 r. dostosowana do ruchu pociągów ekspresowych i IC o prędkości przejazdu 160 km/h. Obszar gminy obsługuje położona na tej linii stacja kolejowa w Skokowej.

ROZDZIAŁ X STAN SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę mieszkańców gminy odbywa się z wodociągu grupowego „Bychowo”. Źródła wody i stacja uzdatniania znajdują się w Bychowie. Zbiorniki wyrównawcze są zlokalizowane w Brzeźnie i Krościnie Małej. Związek Gmin „Bychowo” zrzesza cztery gminy. – Żmigród, Wołów, Prusice i Trzebnicę.

Gmina w całości jest zwodociągowana z dwóch wodociągów grupowych. Wsie Borów, Chodlewko, Kopaszyn, Kosinowo oraz Świerzów zostały zwodociągowane w ostatnich latach.

2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Większość wsi nie posiada systemowych urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych.

Na terenie gminy zlokalizowana jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków sanitarnych i przemysłowych o przepustowości $Q=1000\text{m}^3/\text{d}$ obsługująca mieszkańców Prusic. Ścieki bytowo-gospodarcze kierowane są kanałem sanitarnym grawitacyjnym na przepompownię ścieków i dalej rurociągiem tłocznym na teren zakładu do oczyszczalni.

W Brzeźnie znajduje się roślinno-glebowa oczyszczalnia ścieków, natomiast w Skokowej, Pawłowie Trzebnickim oraz Pększynie zlokalizowane są zakładowe oczyszczalnie ścieków. Projektowana jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Pietrowicach Małych.

Długość sieci kanalizacyjnej w roku 2009 wynosiła: 2,7 km na terenie miasta Prusice oraz 2,1 km na obszarze wiejskim.

Aktualnie zbiórką i transportem ciekłych odpadów komunalnych zajmuje się pięć firm. Ścieki są kierowane do stacji zlewnej znajdującej się na terenie oczyszczalni roślinno –

glebowej w Brzeźnie. Zgodnie z danymi przekazanymi od ZGKiM w Prusicach zrzut ścieków w roku 2004 wynosił 7 949 m³, w 2005 r. 6 944 m³, w 2006 r. 12 790,5 m³.

Wskaźnik długości sieci kanalizacyjnej na mieszkańca w 2009 r. jest dość niski w porównaniu z powiatem trzebnickim i podregionem wrocławskim. Prawie 90% odprowadzanych ścieków w gminie podlega oczyszczeniu

Infrastruktura komunalna – wodociągi i kanalizacja (według GUS z 2009 r.)

TAB.X.1.

Rodzaj sieci		Podregion		Powiat		Gmina	
		Ilość	Wskaźnik	Ilość	Wskaźnik	Ilość	Wskaźnik
1	2	3	4	5	6	7	8
Sieć rozdzielcza w km	Wodociągi	4366,5	8,0 m/M	698,0	8,9 m/M	90,5	9,6 m/M
	Kanalizacja	1821,3	3,4 m/M	135,8	1,7 m/M	4,8	0,51 m/M
Połączenia do bud. mieszk.	Wodociągi	92351		15128		1560	
	Kanalizacja	36374		4316		40	
Zużycie wody w dam	Ilość	16715,8		2425,4		221,9	
	Na mieszkańca	30,8		30,8		23,5	
Ścieki w dam	Odprowadzane	12090,7		1229,1		3,4	
	Oczyszczane	11931,0		1219,0		3,0	

3. Energetyka

Przez centralną część gminy w odległości ok. 5 km od Prusic przebiega tranzyt linii napowietrznej 110 kV s-135 o relacji Oborniki Śląskie – Żmigród. Na terenie gminy znajduje się jej odcinek o długości ok. 8 km. Gmina Prusice nie posiada bezpośredniego zasilania z tej linii. Energia elektryczna dostarczana jest dla potrzeb gminy liniami napowietrznymi 20 kV wyprowadzonymi z GPZ-ów w Obornikach Śląskich, Żmigrodzie i Trzebnicy.

4. Zaopatrzenie w gaz

Przez obszar gminy przebiegają następujące gazociągi wysokiego ciśnienia (PN 6.3MPa), będące w eksploatacji Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział we Wrocławiu: gazociąg relacji Aleksandrowice – Szewce o średnicy nominalnej DN 350 oraz gazociąg relacji Załęczce – Radakowice – Zgorzelec, DN 350/250.

Lokalizację wyżej wymienionych gazociągów przedstawia się na rysunku zmiany „Studium...”.

Strefa ochronna sieci gazowej wysokiego ciśnienia stanowi obszar, w którym operator sieci gazowej jest uprawniony do zapobiegania działalności mogącej mieć negatywny wpływ na jej trwałość i prawidłową eksploatację. Ustala się obowiązek uzgodnienia z operatorem sieci gazowej lokalizacji obiektów wzdłuż strefy ochronnej oraz sposobu jej zagospodarowania.

Strefy ochronne sieci gazowej wysokiego ciśnienia, których lokalizację pokazano na rysunku zmiany „Studium...”, ustalono ze względu na rozróżnienie parametrów gazociągów oraz projektowaną funkcję terenu, zgodnie z poniższą tabelą:

TAB.X.2.

Lp.	Rodzaj obiektu terenowego	DN≤300 PN 6.3 MPa	DN>300 PN 6.3 MPa	Licząc od gazociąg do
1.	Miasta i zespoły wiejskich budynków mieszkalnych o zwartej zabudowie	25 m	50 m	linii zwartej zabudowy
2.	Budynki użyteczności publicznej (usługi)	35 m	65 m	granicy terenu
3.	Budynki mieszkalne zabudowy jedno- i wielorodzinnej	20 m	35 m	rzutu budynku
4.	Wolnostojące budynki niemieszkalne	15 m	25 m	rzutu budynku
5.	Zakłady przemysłowe	25 m	50 m	granicy terenu
6.	Parkingi	20 m	30 m	granicy terenu

Wyznaczono dodatkową strefę ochronną gazociągu wysokiego ciśnienia dla budynków użyteczności publicznej, zgodnie z rysunkiem zmiany „Studium...”.

Dla gazociągu relacji Aleksandrowice – Szewce, na odcinku jak na rysunku zmiany „Studium...”, obowiązuje strefa ochronna wyznaczona przez odległości podstawowe zredukowane w wielkości 15 m.

Z uwagi na występującą kolizję istniejącego gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia z projektowaną obwodnicą miejscowości Górowo, sposób oraz warunki przebudowy gazociągu należy uzgodnić z operatorem gazociągu przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.

5. Ciepłownictwo

Mieszkańcy są zaopatrywani w ciepło z indywidualnych palenisk domowych w większości na opał stały. Istnieje na terenie gminy jedna kotłownia lokalna w Prusicach i Skokowej zasilające budynki mieszkalne.

6. Telekomunikacja

Wszystkie wsie posiadają połączenie automatyczne z siedzibą gminy oraz z Wrocławiem. Przez teren gminy przebiega linia światłowodowa relacji Trzebnica-Żmigród oraz dwie linie radiowe relacji: RTCN Ślęża -SLR Domachowo (Poznań) i SLR Trzebnica -Domachowo (Poznań).

Przebieg linii radiowych powoduje konieczność ograniczenia wysokiej zabudowy w ich pasach ochronnych (wymagane uzgodnienie wysokości zabudowy z Zakładem Radiokomunikacji i Teletransmisji we Wrocławiu). Linie okręgowe przebiegają przez: Prusice, Chodlewko, Krościnę Małą, Pawłów Trzebnicki, Piotrkowice, Skokową, Wszemirów. Linie światłowodowe przebiegają przez: Prusice, Brzeźno, Dębnicę, Kaszyce Wielkie, Krościnę Wielką, Pawłów Trzebnicki, Pększyn, Piotrkowice, Skokową, Wszemirów.

7. Gospodarka odpadami

1) Składowisko

Na terenie gminy Prusice brak jest wysypiska odpadów. Odpady z obszaru gminy wywożone są na składowisko odpadów w obrębie wsi Marcinowo, gmina Trzebnica, gdzie oprócz możliwości składowania odpadów komunalnych, istnieje możliwość deponowania odpadów azbestowych. Składowisko może przyjąć 9375 m³/rok.

2) Zbiórka odpadów

Aktualnie zbiórką i transportem stałych odpadów komunalnych zajmuje się pięć firm.

Ilość odpadów komunalnych niesegregowanych powstających na terenie gminy przedstawia poniższa tabela.

TAB.X.3

Lp	Nazwa przedsiębiorcy	Ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg)		
		2004	2005	2006
1	ZGKiM Prusice	500,17	520,95	446,60
2	WPO ALBA S.A.	537,06	180,00	184,00
3	Agencja Gospodarki Odpadami	4,00	brak danych	Brak danych
4	Wodnik Sp. z o.o.	185,96	45,00	45,24
5	TRANS-FORMERS	0,00	0,00	0,00
6	Razem	1227,19	754,95	675,84

Na terenie gminy Prusice za pomocą Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Prusicach wprowadzono w 2006 roku zbiórkę odpadów. Zbiórki poszczególnych frakcji (szkło i tworzywa sztuczne) dokonano w systemie workowym (zabudowa jednorodzinna i zagrodowa) oraz pojemnikowym (zabudowa wielorodzinna i obiekty infrastruktury). Worki i pojemniki odpowiednio oznakowano. Według informacji przekazanych przez ZGKiM w 2006 roku zostało wysegregowane:

- opakowania z tworzyw sztucznych – 4 906 kg,
- opakowania z papieru i tektury – 3 550 kg,
- opakowania ze szkła – 12 448 kg.

Według danych z 2009 r. ilość odpadów zebranych w ciągu roku wyniosła 840 t, w tym z gospodarstw domowych 608 t.

ROZDZIAŁ XI ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Do zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych należą:

1. Modernizacja magistralnej linii kolejowej E59 Wrocław- Poznań, zgłoszona przez Polskie Linie Kolejowe S.A. z siedzibą w Warszawie. Przewidziana przebudowa linii kolejowej wymaga przejęcia 10 działek leśnych na obszarze gminy Prusice w miejscowościach: Skokowa, Pększyn, Piotrkowice, o łącznej powierzchni około 103 ha.
2. Budowa drogi ekspresowej S-5 Poznań- Rawicz- Wrocław, klasy technicznej ekspresowej o przekroju 2/3 na odcinku Rawicz (granica województwa) - Wrocław, z dwoma węzłami na obszarze gminy – węzeł Prusice i węzeł Krościna.
3. **Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 339 w zakresie budowy chodnika w m. Strupina**”, zgodnie z Planem Finansowo-Zadaniowym Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei we Wrocławiu realizowanym z budżetu Województwa Dolnośląskiego na 2017 rok – Zmiana Planu nr 31 z dnia 12 września 2017 roku, w oparciu o Uchwałę Nr XXIX/922/16 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie budżetu Województwa Dolnośląskiego na rok 2017.